

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Απριλίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αρ. Φύλλου 227

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πράξη 6 της 17.4.2025

Έγκριση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 4546/2018 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» και άλλες διατάξεις» (Α' 101) και ιδίως των άρθρων 6 και 14 αυτού,

β) του ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 241),

γ) του ν. 2321/1995 «Κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας και της Συμφωνίας που αφορά την εφαρμογή του μέρους XI της Σύμβασης» (Α' 136),

δ) του ν. 4716/2020 «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας για την οριοθέτηση των αντίστοιχων Θαλασσιών Ζωνών τους» (Α' 163),

ε) του ν. 4717/2020 «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ των δύο Κρατών» (Α' 164),

στ) του ν. 4767/2021 «Καθορισμός του εύρους της αιγιαλίτιδας ζώνης στη θαλάσσια περιοχή του Ιονίου και των Ιονίων Νήσων μέχρι το ακρωτήριο Ταίναρο της Πελοποννήσου» (Α' 9),

ζ) του άρθρου 50 του ν. 5143/2024 «Ρυθμίσεις για τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, την ενίσχυση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές διατάξεις» (Α' 161),

η) του π.δ. 33/2025 «Περί ανακήρυξης Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης στην περιοχή του Ιονίου, των Ιονίων Νήσων και μέχρι το ακρωτήριο Ταίναρο της Πελοποννήσου» (Α' 59),

θ) του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των

κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),

ι) του π.δ. 70/2021 «Σύσταση Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μεταφορά Υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 161) και ιδίως της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 1 αυτού,

ια) του π.δ. 76/2023 «Διορισμός του Κυριάκου Μητσοτάκη του Κωνσταντίνου, Αρχηγού του κόμματος της «Νέας Δημοκρατίας» (Ν.Δ.), ως Πρωθυπουργού» (Α' 129),

ιβ) του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),

ιγ) του π.δ. 81/2023 «Διορισμός Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού» (Α' 134),

ιδ) του π.δ. 2/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2),

ιε) του π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91) και

ιστ) του π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

2. Το γεγονός ότι η Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, από τις 26.1.2022 έως και τις 17.2.2022, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4546/2018, στον σχετικό ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (<https://ypen.gov.gr/ethniki-choriki-stratigiki-gia-to-thalassio-choro/>).

3. Τις από 30.6.2022, 17.7.2022 και 25.7.2022 γνωμοδοτήσεις του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας, όπως αποτυπώθηκαν στα πρακτικά των υπ' αρ. 1/30.6.2022, 2/17.7.2022 και 3/25.7.2022 συνεδριάσεών του.

4. Το υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/112365/1554/25.11.2021 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με το οποίο υποβλήθηκε η Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο προς τα εμπλεκόμενα Υπουργεία Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Τουρισμού, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθώς και στα επιπρόσθετα Υπουργεία Εξωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4546/2018.

5. Τις υπό στοιχεία 167758 ΕΞ 2021/29.12.2021, 168324 ΕΞ 2021/30.12.2021 και από 31.12.2021 γνωμοδοτήσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

6. Την από 3.1.2022 και την υπ' αρ. 7051/9.2.2022 γνωμοδοτήσεις του Υπουργείου Εξωτερικών.

7. Την από 11.1.2022 γνωμοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

8. Την υπ' αρ. 3000.0/1618/11.1.2022 γνωμοδότηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

9. Την υπ' αρ. 1265/338715/22.12.2021 γνωμοδότηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

10. Το γεγονός ότι παρήλθε άπρακτη η προθεσμία για την υποβολή γνωμοδότησης εκ μέρους των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Τουρισμού και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, χωρίς να εμποδίζεται η πρόοδος της διαδικασίας έγκρισης της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο από το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4546/2018.

11. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και η δαπάνη που θα προκληθεί από την εφαρμογή της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο θα καθοριστεί με νεότερες, εφαρμοστικές αυτής αποφάσεις.

12. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο Ε.Μ.Δ.Δ.-ΜΙΤΟΣ.

13. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/42093/2885/16.4.2025 εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αποφασίζει:

Άρθρο πρώτο

Έγκριση Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο

Εγκρίνει την Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ), η οποία έχει ως εξής:

«Πίνακας περιεχομένων

Ο ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. Ως προς το σύστημα θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα

Α1. Εθνική Χωρική Στρατηγική

Α2. Η οριζόντια και κατακόρυφη διάρθρωση του θαλάσσιου χώρου - Πεδίο εφαρμογής της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον θαλάσσιο χώρο

Β. Ως προς το πλαίσιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Β1. Εισαγωγή

Β2. Διασυννοριακός σχεδιασμός

Β2.1. Σχέσεις με κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β2.2. Σχέσεις με τρίτα κράτη

Β2.3. Γεωγραφική εμβέλεια του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Γ. Ως προς τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό

Γ1. Προγράμματα και σχέδια

Γ2. Κατευθύνσεις Εθνικών και Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων για παραγωγικές δραστηριότητες

Γ2.1. Αλιεία και υδατοκαλλιέργειες

Γ2.2. Ενέργεια

Γ2.3. Τουρισμός

Γ2.4. Μεταφορές και λιμενικές εγκαταστάσεις

Γ2.5. Προστατευόμενες περιοχές και ενάλιοι πόροι

Γ2.6. Έρευνα, οδεύσεις υποβρύχιων καλωδίων και αγωγών

Δ. Ως προς τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό

Δ1. Περιβάλλον

Δ2. Δραστηριότητες στον θαλάσσιο χώρο

Δ3. Μεταφορές

Δ4. Θαλάσσιες καλλιέργειες και αλιεία

Δ5. Πολιτιστική κληρονομιά

Δ6. Στρατιωτικές δραστηριότητες

Δ7. Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

Δ8. Θόρυβος

Δ9. Θαλάσσιο τοπίο

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΚΟΠΟΣ, ΣΤΟΧΟΙ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΧΣΘΧ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Άρθρο 2

Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο

Α. Όραμα-Σκοπός

Β. Γενικοί στόχοι της ΕΧΣΘΧ

Άρθρο 3

Ειδικότεροι στόχοι της ΕΧΣΘΧ

Α. Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (ΘΠΠ)

Β. Προώθηση της θαλάσσιας ανάπτυξης και της γαλάζιας οικονομίας

Β1. Ενεργειακές επενδύσεις στον θαλάσσιο χώρο

Β2. Θαλάσσιες ενδομεταφορές

Β3. Θαλάσσια εξόρυξη υδρογονανθράκων

Β4. Θαλάσσιος τουρισμός

Β5. Αξιοποίηση θαλάσσιων βιολογικών πόρων (υδατοκαλλιέργειες, αλιεία, και θαλάσσια βιοτεχνολογία)

Γ. Διασφάλιση δίκαιης χωρικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης

Γ1. Σχεδιασμός υποδομών που προσφέρουν διασυνδεσιμότητα

Γ2. Προστασία θαλάσσιου τοπίου

Γ3. Αποκατάσταση υποβαθμισμένων θαλάσσιων οικοσυστημάτων

Γ4. Προστασία των παράκτιων πληθυσμών από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής

Γ5. Θαλάσσια επιτήρηση και στρατηγική ασφαλείας στη θάλασσα

Δ. Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του θαλάσσιου οικοσυστήματος

Δ1. Οδηγία-Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική

Δ2. Προστατευόμενα είδη

Δ3. Ξενικά είδη

Δ4. Θόρυβος

Άρθρο 4

Κατευθυντήριες Αρχές

Α1. Περιοχή εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ

Α2. Οι διαστάσεις εφαρμογής

Β. Χαρακτήρας του ΘΧΣ, ζητήματα συμμετοχής και ενημέρωσης και πλαίσιο διακυβέρνησης

B1. Χαρακτήρας του σχεδιασμού
B2. Συμμετοχικές διαδικασίες και διαδικασίες διαβούλευσης

B3. Προσδιορισμός κατάλληλου φορέα και κατάλληλου επιπέδου εφαρμογής

Γ. Αρχές που αφορούν στην εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ)

Γ2. Ενσωμάτωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του ΘΧΣ

Γ3. Βάσεις Δεδομένων και Πληροφόρησης

Γ4. Η Διασυνοριακή συνεργασία

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 5

Κατευθύνσεις

B. Κατευθύνσεις για την άμυνα και την εθνική ασφάλεια

Γ. Κατευθύνσεις για τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και τα υποθαλάσσια έργα για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

Δ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τη βυθοκόρηση και απόληψη αδρανών υλικών φυσικών αποθέσεων

Ε. Κατευθύνσεις αναφορικά με τις θαλάσσιες οδούς και τη ναυτιλία

ΣΤ. Κατευθύνσεις αναφορικά με την αλιεία

Ζ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τις υδατοκαλλιέργειες

Η. Κατευθύνσεις για τον θαλάσσιο τουρισμό και τις συναφείς δραστηριότητες αναψυχής

Θ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους

Ι. Κατευθύνσεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - Θαλάσσια αιολικά πάρκα

- Θαλάσσια επιχειρηματικά πάρκα για τους οργανωμένους υποδοχείς στον θαλάσσιο χώρο

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 6

Σχέση μεταξύ Θαλάσσιου και Χερσαίου Χωρικού Σχεδιασμού

Άρθρο 7

Γενικό πλαίσιο εναρμόνισης του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού με τα Θεσμοθετημένα Χωροταξικά Πλαίσια

Άρθρο 8

Διαχείριση επιπτώσεων από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Άρθρο 9

Μηχανισμός διαχείρισης και εναρμόνισης Θαλάσσιου και Χερσαίου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Άρθρο 10

Κανόνες χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης του Θαλάσσιου Χώρου στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης Θαλάσσιου και Χερσαίου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Άρθρο 11

Διασφάλιση διαδικασιών ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών - Κατευθύνσεις προσαρμογής του Συστήματος Χωρικού Σχεδιασμού στις υποχρεώσεις που απορρέουν στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, διεθνούς και ευρωπαϊκής κλίμακας

Άρθρο 12

Αξιοποίηση γεωχωρικών δεδομένων

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Άρθρο 13

Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια

Άρθρο 14

Κριτήρια και προϋποθέσεις προσδιορισμού των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων Εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων

A. Βασικά κριτήρια προσδιορισμού των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων

B. Συσχέτιση των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων με τις στρατηγικές επιλογές εθνικού επιπέδου

Γ. Καθορισμός Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

Ο ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

A. Ως προς το σύστημα θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα

A1. Εθνική Χωρική Στρατηγική

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4759/2020 (Α' 245), «αποτελεί κείμενο βασικών αρχών πολιτικής για την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό του χώρου και για τον συντονισμό των διαφόρων πολιτικών με χωρικές συνέπειες» που «ενσωματώνει την εθνική θαλάσσια χωρική στρατηγική και προτείνει τις υποδιαίρεσεις του θαλάσσιου χώρου».

Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια (ΘΧΠ) αντιστοιχούν στο περιφερειακό επίπεδο σχεδιασμού, ωστόσο μπορούν να αντιστοιχούν σε διαπεριφερειακή ή υποπεριφερειακή κλίμακα και να είναι εναρμονισμένα με τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια (ΕΧΠ), σε συντονισμό με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (ΠΧΠ), ακολουθώντας την ιεραρχική σχέση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού. Συγκεκριμένα, τα ΘΧΠ «δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων, τις οποίες συντονίζουν στο χωρικό πεδίο εφαρμογής τους, εξειδικεύουν, συμπληρώνουν και τροποποιούν, μόνον εφόσον παρέχεται ρητώς η δυνατότητα αυτή από το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο» (περ. α της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 4546/2018, Α' 101). Κατά την κατάρτιση των ΘΧΠ και για τον συντονισμό τους λαμβάνονται υπόψη: η Εθνική Χωρική Στρατηγική (ΕΧΣ) - εφόσον έχει εγκριθεί, τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, το Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, καθώς και πολιτικές μετριασμού της Κλιματικής Αλλαγής, όπως και άλλα αναπτυξιακά προγράμματα και πολιτικές της χώρας. Οι ανάγκες της εθνικής άμυνας λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο κατάρτισης των ΘΧΠ, με την ικανοποίησή τους να προκρίνεται έναντι άλλων πολιτικών. Επίσης «εξετάζονται ζητήματα αλληλεπίδρασης και επικαλύψεων μεταξύ όμορων Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων. Επίσης, αντιστρόφως, «οι κανονιστικές πράξεις χωροταξικού σχεδιασμού του χερσαίου χώρου» (παρ. 2 άρθρου 15 ν. 4546/2018), λαμβάνουν υπόψη τους τις κατευθύνσεις του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού.

Α2. Η οριζόντια και κατακόρυφη διάρθρωση του θαλάσσιου χώρου - Πεδίο εφαρμογής της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον θαλάσσιο χώρο

Το πεδίο εφαρμογής της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ) και γενικότερα του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ), καθορίζεται στο άρθρο 2 του ν. 4546/2018 (Α' 101). Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο ΘΧΣ «εφαρμόζεται στο θαλάσσιο χώρο, δηλαδή στα θαλάσσια ύδατα και στο θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης...».

Τα θαλάσσια ύδατα περιλαμβάνουν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011 (Α' 144), τα ύδατα, τον θαλάσσιο βυθό και το υπέδαφος στη θαλάσσια πλευρά της γραμμής βάσης από την οποία μετρίεται το εύρος της αιγιαλίδας ζώνης, έως τα όρια της περιοχής όπου η Ελληνική Δημοκρατία έχει κυριαρχικά δικαιώματα ή ασκεί δικαιοδοσία, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, που κυρώθηκε με τον ν. 2321/1995 (Α' 136).

Ως παράκτια ζώνη ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 4546/2018 «η γεωμορφολογική περιοχή εκατέρωθεν της ακτογραμμής, στην οποία η αλληλεπίδραση μεταξύ του θαλάσσιου και του χερσαίου τμήματος αποκτά τη μορφή πολύπλοκων συστημάτων οικολογικών στοιχείων και πόρων αποτελούμενων από βιοτικές και αβιοτικές συνιστώσες που συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν με τις ανθρώπινες κοινότητες και τις σχετικές κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες». Σημειώνεται ότι το πεδίο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ «δε θίγει τη χάραξη και την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών», όπως αυτές προκύπτουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (παρ. 3 άρθρου 2 ν. 4546/2018).

Β. Ως προς το πλαίσιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Β1. Εισαγωγή

Η ΕΧΣ αναφέρεται, τόσο στον χερσαίο, όσο και στον θαλάσσιο χώρο, καθώς ενσωματώνει την ΕΧΣΘΧ, προτείνοντας τις υποδιαίρεσεις του. Είναι δυνατή η κατάρτιση και έγκριση της ΕΧΣΘΧ χωρίς την ύπαρξη της ΕΧΣ. Η ΕΧΣΘΧ μαζί με τα ΘΧΠ συνθέτουν τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό και αποτελούν ένα συνεκτικό, πολυεπίπεδο πλαίσιο για την ανάπτυξη και προστασία του θαλάσσιου χώρου.

Ο σχεδιασμός και η εναρμόνιση των δραστηριοτήτων στον θαλάσσιο χώρο με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτουν και οφείλουν να προωθούν τη συνεργασία της Ελλάδας με χώρες που αντιμετωπίζουν ανάλογες περιβαλλοντικές προκλήσεις και κινδύνους. Οι οικονομικές δραστηριότητες στη Μεσόγειο θάλασσα έχουν σωρευτικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, που επηρεάζουν όλες τις μεσογειακές χώρες χωρίς εξαίρεση. Οι κίνδυνοι είναι κοινοί, τόσο από την υπεραλίευση, ρύπανση, μόλυνση (ακόμα και αόρατη ρύπανση από μικροπλαστικά και χημικές ουσίες), όσο και από την αστικοποίηση – παρακτιοποίηση της αστικής ανάπτυξης.

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ενδέχεται να είναι καταστροφικές για τη Μεσόγειο και τις παράκτιες περιοχές από τις μεταβολές της θερμοκρασίας των υδάτων, την

άνοδο της στάθμης των θαλασσών, τις πλημμύρες και τη διάβρωση. Οι αλλαγές αυτές ενδέχεται να επιδεινώσουν την απειλή που συνιστά η απώλεια της βιοποικιλότητας, η οποία οφείλεται τόσο στην κλιματική αλλαγή, όσο και στην καταστροφή φυσικών οικοτόπων από ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι περιβαλλοντικές αυτές επιπτώσεις θέτουν παράλληλα σε κίνδυνο την ανθεκτικότητα της γαλάζιας οικονομίας σε όλες τις χώρες της Μεσογείου.

Β2. Διασυννοριακός σχεδιασμός

Β2.1. Σχέσεις με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας συννορεύουν με χώρες που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και με τρίτα κράτη. Οι σχέσεις με τις χώρες αυτές δεν είναι μόνο διμερείς, αλλά βασίζονται σε πλήθος δράσεων στο πλαίσιο της ΕΕ. Σχετικά πεδία είναι οι γενικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008 (Οδηγία-Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική, L 164), και πιο πρόσφατα η Ανακοίνωση της Επιτροπής «Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον», του Μαΐου 2021.

Β2.2. Σχέσεις με τρίτα κράτη

Η συνεργασία με τις τρίτες συννορεύουσες χώρες μπορεί να λαμβάνει χώρα, τόσο διμερώς, όσο και μέσω των μηχανισμών της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος και των Παράκτιων Περιοχών της Μεσογείου του 1975, όπως αυτή τροποποιήθηκε το 1995 και όσων εκ των Πρωτοκόλλων αυτής έχει κυρώσει η Ελλάδα.

Β2.3. Γεωγραφική εμβέλεια του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Οι θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας ορίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας. Οι ζώνες αυτές είναι η Χωρική θάλασσα (ή Αιγιαλίδα ζώνη), η Υφαλοκρηπίδα, και η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη.

Βάσει της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995 (Α' 27) «...Ελλείψει συμφωνίας οριοθέτησης με γειτονικά κράτη των οποίων οι ακτές είναι παρακείμενες ή αντικείμενες με τις ελληνικές ακτές, το εξωτερικό όριο της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (αφ' ης κηρυχθεί) είναι η μέση γραμμή, κάθε σημείο της οποίας απέχει ίση απόσταση από τα εγγύτερα σημεία των γραμμών βάσης (τόσο ηπειρωτικών όσο και νησιωτικών) από τις οποίες μετράται το εύρος της αιγιαλίδας ζώνης...».

Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός καλύπτει όλες τις θαλάσσιες ζώνες. Οι σχετικές οικονομικές δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα, τόσο στη Χωρική θάλασσα, όσο και στην Υφαλοκρηπίδα και την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη. Ο χωροταξικός σχεδιασμός αφορά σε όλες τις θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας, καλύπτοντας την αιγιαλίδα ζώνη, την υφαλοκρηπίδα και την ΑΟΖ.

Γ. Ως προς τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό

Γ1. Προγράμματα και σχέδια

Ως πλαίσιο πολιτικής η ΕΧΣΘΧ λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις των αναπτυξιακών προγραμμάτων και τομεακών σχεδίων με περιεχόμενο σχετικό με το πεδίο

εφαρμογής της και για επιλεγμένους τομείς δραστηριοτήτων. Κατά την κατάρτιση της ΕΧΣΘΧ λαμβάνονται υπόψη, όπως εκάστοτε ισχύουν:

α) Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 - 2025.
β) Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2022-2025 του ν. 4813/2021 (Α' 111).

γ) Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2,0».

δ) Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 της υπ' αρ. 66021/29.6.2022 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 3359).

ε) Το Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών (ΠΕΣΣΑΥ) για την περίοδο 2021-2030.

στ) Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΕΠΑΥ).

ζ) Το Αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, Β' 6983/2024).

η) Η Μακροχρόνια Στρατηγική για το 2050, η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά στο ΕΣΕΚ και εξετάζει την «εξέλιξη του ενεργειακού συστήματος και το πρότυπο κατανάλωσης στους τελικούς τομείς, με απώτερο στόχο την μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το έτος 2050».

θ) Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας του τομέα μεταφορών της χώρας και τον εντοπισμό συμπληρωματικών λύσεων προς τις προβλεπόμενες επενδύσεις του τομέα των μεταφορών.

ι) Το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2021-2027.

ια) Οι Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030 σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες και στόχους για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

ιβ) Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και ειδικότερα η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των δράσεων του.

ιγ) Η Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική.

Γ2. Κατευθύνσεις Εθνικών και Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων για παραγωγικές δραστηριότητες

Γ2.1. Αλιεία και υδατοκαλλιέργειες

Η αλιευτική δραστηριότητα αποτελεί έναν παραδοσιακό κλάδο απασχόλησης στην Ελλάδα και μία σημαντική πηγή εισοδήματος ιδιαίτερα για τις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές. Η περιβαλλοντική υποβάθμιση των οικοσυστημάτων σε συνδυασμό με την υπεραλίευση (επαγγελματική-ερασιτεχνική) συντείνουν στη μείωση των ιχθυαποθεμάτων και επηρεάζουν αρνητικά την εξέλιξη του κλάδου. Συνολικά ο κλάδος καταγράφει πτωτική πορεία στην ποσότητα των αλιευμάτων και στην αξία των αλιευμάτων ανά εργαζόμενο, που αναμένεται να συνεχιστεί με μεγαλύτερους ρυθμούς τα επόμενα χρόνια.

Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών κατατάσσεται μεταξύ των κορυφαίων εξαγωγικών δραστηριοτήτων της χώρας και συμβάλλει θετικά στο εμπορικό ισοζύγιο και την εθνική οικονομία. Εξίσου σημαντική είναι και η

απασχόληση στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας και η συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη.

Το ΠΕΣΣΑΥ 2021-2030 αναφέρει ως στρατηγικό στόχο τη βιώσιμη περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Επίσης, θέτει ως ποσοτικούς στόχους ανάπτυξης μια μέση ανάπτυξη τρία τοις εκατό (3,0%) έως το 2025 και πέντε τοις εκατό (5,0%) μέχρι το 2030. Αυτό θα επιτευχθεί με την υλοποίηση ειδικών στόχων και δράσεων που θα έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής προϊόντων, αλλά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Βασική προϋπόθεση αποτελεί και η επέκταση της δραστηριότητας με την ίδρυση νέων μονάδων σε επιλεγμένες περιοχές του θαλάσσιου χώρου, λαμβάνοντας υπόψη τη βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και τις τεχνολογικές δυνατότητες στην παραγωγική διαδικασία, που μπορούν να συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εν λόγω μονάδων. Κομβικά σημεία είναι η αύξηση του δυναμικού των ζωνών υδατοκαλλιέργειας μέσω εντοπισμού και χαρτογράφησης των κατάλληλων περιοχών, ο καθορισμός νέων περιοχών για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντός καθορισμένων θέσεων Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ).

Γ2.2. Ενέργεια

Η πράσινη ενέργεια αποτελεί το σαράντα εννέα κόμμα δέκα τρία τοις εκατό (49,13%) της ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα, καθιστώντας την εγκατάσταση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και την προώθησή τους στην ηπειρωτική και τη νησιωτική Ελλάδα, πρωταρχικό στόχο των ενεργειακών επενδύσεων. Βασική κατεύθυνση είναι η κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της χώρας μέσα από τις αρχές της πράσινης ενέργειας με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, ενσωματώνοντας τα ιδιότυπα χαρακτηριστικά των περιοχών των υποδοχών των χρήσεων γης που σχετίζονται με την ενέργεια και το μέγεθος του δυναμικού.

Η ανάπτυξη και οργάνωση υποδομών ΑΠΕ αποτελεί κομβική παραγωγική δραστηριότητα για τον θαλάσσιο χώρο και αντικείμενο του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού. Η σημασία των ΑΠΕ αποτυπώνεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 και στο ΜΠΔΣ 2022-2025. Η ενεργειακή αυτονομία των μη διασυνδεδεμένων νησιών με τη χρήση ΑΠΕ, καθώς και η γενική προώθηση των ΑΠΕ και των συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας στον εθνικό χώρο διατυπώνονται και στο ΕΣΠΑ 2021-2027. Η ανάπτυξη και οργάνωση υποδομών ΑΠΕ μέσω των συναφών εγκαταστάσεων εντάσσονται σε πλαίσιο αμοιβαιότητας και συνέργειας με τα μεγάλα έργα ηλεκτρικών διασυνδέσεων που έχει κατασκευάσει (Διασύνδεση Κυκλάδων, Διασύνδεση Κρήτης Ι) και έχει προγραμματίσει να εκτελέσει η χώρα μας (Διασύνδεση Κρήτης ΙΙ, Σχέδιο Διασύνδεσης Δωδεκανήσου, Σχέδιο Διασύνδεσης Νήσων Βορείου Αιγαίου). Το ΕΣΕΚ, εναρμονίζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και την προσαρμογή στον στόχο μείωσης των εκπομπών τουλάχιστον κατά πενήντα πέντε τοις εκατό (55%). Ο στόχος που τίθεται για τις ΑΠΕ ως μερίδιο στην ακαθάριστη τελική κατανά-

λωση ενέργειας για το έτος 2030 είναι σαράντα πέντε κόμμα τέσσερα τοις εκατό (45,4%). Η συμμετοχή των ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί την κύρια προτεραιότητα πολιτικής για την επίτευξη του στόχου και κρίνεται απαραίτητη η έγκαιρη και αποδοτική εφαρμογή των σχεδιαζόμενων μέτρων.

Ως εκ τούτου, δίνεται προτεραιότητα στον ενεργειακό μετασχηματισμό στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με στόχο το μερίδιο συμμετοχής των μονάδων παραγωγής από ΑΠΕ στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, να φτάνει το εβδομήντα έξι κόμμα οχτώ τοις εκατό (76,8%) το έτος 2030 (Α' Περίοδος 2025-2030, ΕΣΕΚ), αξιοποιώντας με τον βέλτιστο οικονομικά τρόπο το υψηλό εγχώριο δυναμικό της χώρας ειδικά για τους αιολικούς και φωτοβολταϊκούς σταθμούς. Κομβικής σημασίας για την επίτευξη των παραπάνω είναι η απλούστευση και επιτάχυνση της αδειοδοτικής διαδικασίας, η ενίσχυση και επέκταση των ενεργειακών υποδομών και συστημάτων αποθήκευσης και γενικότερα ο σταδιακός εξηλεκτρισμός και η ενεργειακή σύζευξη τελικών τομέων κατανάλωσης. Ειδικά στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ, προτεραιότητα δίνεται στην ανάπτυξη αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων, ενώ προωθείται και η ανάπτυξη θαλάσσιων αιολικών πάρκων με τη δι-αμόρφωση του κατάλληλου αδειοδοτικού πλαισίου. Κατεύθυνση παρέχεται και για τη σταδιακή ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών ΑΠΕ, όπως η κυματική ενέργεια και τα πλωτά φωτοβολταϊκά πάρκα.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην άρση της ενεργειακής απομόνωσης των νησιών και στη διασύνδεσή τους με το ηπειρωτικό σύστημα. Ειδικότερα, επιδιώκεται η διασύνδεση του συνόλου σχεδόν των αυτόνομων ηλεκτρικών συστημάτων μέχρι το 2029. Σε περιπτώσεις μη διασυνδεδεμένων νησιών, καθώς και σε απομακρυσμένες περιοχές, προβλέπεται η διευρυμένη χρήση υβριδικών συστημάτων από ΑΠΕ, παράλληλα με τη δυνατότητα χρήσης συστημάτων ΑΠΕ για αφαλάτωση - κατόπιν μελέτης σκοπιμότητας κόστους οφέλους - για την παραγωγή πόσιμου νερού ή την κάλυψη αναγκών άρδευσης.

Ιδιαίτερη αναφορά στην ανάπτυξη προϊόντων, τεχνολογιών και υπηρεσιών σχετικών με τις ΑΠΕ, τα Έξυπνα Δίκτυα και την Αποθήκευση Ενέργειας γίνεται και στην Εθνική Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2021-2027. Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη συστημάτων παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής υδρογόνου, καθώς και στην ενίσχυση δραστηριοτήτων που προκύπτουν από τη διασύνδεση μεταξύ διαφορετικών τομέων παραγωγής.

Το ΠΕΣΣΑΥ 2021-2030 δίνει γενικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των ΑΠΕ, με έμφαση στη διερεύνηση συστημάτων παραγωγής υδρόβιας βιομάζας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η προώθηση της συνδυαστικής ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών και υπεράκτιων εγκαταστάσεων παραγωγής αιολικής ενέργειας, όπως αυτή διατυπώνεται στις Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030. Στο ΠΕΣΣΑΥ 2021-2030 αναφέρεται ότι στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου Υδατοκαλλιεργειών, θα

μπορούσε, μεταξύ άλλων, να εξεταστεί η δυνατότητα συνύπαρξης δραστηριοτήτων ΑΠΕ – Υδατοκαλλιεργειών και να μελετηθεί η ανάπτυξη τεχνολογιών εκτατικής, ημι-εντατικής και εντατικής υδατοκαλλιέργειας σε υπεράκτια πάρκα παραγωγής ΑΠΕ, με χρήση καινοτόμου τεχνολογίας. Σε κοινή κατεύθυνση με την προτεινόμενη συνδυαστική ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών και θαλάσσιων αιολικών πάρκων, λαμβάνονται υπόψη ειδικές υποδομές που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη και λειτουργία των Θαλάσσιων Αιολικών Πάρκων (ιδίως μετασχηματισμός υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων, δημιουργία νέων και ειδική μέριμνα για άλλες ειδικές υποδομές και κατασκευές που θα απαιτηθούν για την κατασκευή, συναρμολόγηση και μεταφορά), αλλά και για τη χωροθέτηση των απαιτούμενων συνοδευτικών χρήσεων. Ο σχεδιασμός λαμβάνει μέριμνα για τις απαραίτητες κατά περίπτωση χωρικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία και κατασκευή των Θαλάσσιων Αιολικών Πάρκων, καθώς θεωρείται απαραίτητη η παραχώρηση/χρήση κατάλληλων χερσαίων τμημάτων των παράκτιων ζωνών για λόγους κατασκευαστικούς, λειτουργικούς, ιδίως για την προσαיγιάλωση της ηλεκτρικής τους διασύνδεσης.

Στο ίδιο πλαίσιο ανάπτυξης των ΑΠΕ προσανατολίζεται και η Μακροχρόνια Στρατηγική για το 2050, με βασική κατεύθυνση στον τομέα της ενέργειας, τη μετάβαση προς ένα αποκεντρωμένο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής με βάση τις ΑΠΕ και απαραίτητες προϋποθέσεις την αυξημένη διασυνδεσιμότητα, την αύξηση των συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας και τη σύζευξη των ενεργειακών κλάδων και τομέων.

Γ2.3. Τουρισμός

Τα χαρακτηριστικά του ελληνικού τουρισμού προσμοιάζουν στο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου, με έντονη εποχικότητα και υπερσυγκέντρωση δραστηριοτήτων και τουριστών σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές. Το μεγαλύτερο ποσοστό τουριστικών αφίξεων και ξενοδοχειακών κλινών καταγράφεται στις Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ ο μεγαλύτερος όγκος επιβατών κρουαζιέρας στον Πειραιά, τη Σαντορίνη, τη Μύκονο, την Κέρκυρα, το Κατάκολο και τη Ρόδο. Την τελευταία δεκαετία σημειώνεται σημαντική προσπάθεια για τη διεύρυνση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού με έμφαση και στον θαλάσσιο τουρισμό.

Ο τουρισμός ειδικά για τη νησιωτική και παράκτια χώρα αποτελεί σχεδόν μοναδική πηγή εισοδήματος και απασχόλησης με ευεργετικές συνέπειες, τόσο στη συγκράτηση του πληθυσμού και στην απορρόφηση προϊόντων του πρωτογενή τομέα (αγροτικών και αλιείας), όσο και στη σημαντική ενίσχυση και διατήρηση της συνδεσιμότητας (ακτοπλοϊκής και αεροπορικής), συμβάλλοντας στην κοινωνική ευημερία.

Οι προκλήσεις για την εξέλιξη του κλάδου στην Ελλάδα εντοπίζονται στην αύξηση του κόστους ενέργειας και μεταφορών και στον κίνδυνο υποβάθμισης του τουριστικού προϊόντος, λόγω της υπερεκμετάλλευσης του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος και των δυσμενών

συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον σχεδιασμό παρουσιάζει ο σημαντικός βαθμός εξάρτησης του τουρισμού από το τοπίο, ειδικά ως προς τις δραστικές αλλαγές του τελευταίου, εξαιτίας της ανάπτυξης δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας, όπως τα θαλάσσια αιολικά πάρκα και οι υδατοκαλλιέργειες.

Οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και οργάνωση των τουριστικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα διατυπώνονται από ένα σύνολο Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων με άμεσες ή και έμμεσες αναφορές στον θαλάσσιο χώρο. Σε αυτό το πλαίσιο, το ΜΠΔΣ 2022-2025, σε συνέχεια της προώθησης ανάπτυξης δραστηριοτήτων τουρισμού κρουαζιέρας και «yachting» στις οποίες εστίαζε το ΜΣΠΔΣ 2019-2022, προτείνει την αναβάθμιση τουριστικών λιμένων, προσβάσιμες παραλίες, προώθηση του καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού, ψηφιακό μετασχηματισμό του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, και την ανάδειξη της χώρας ως δωδεκάμηνου τουριστικού προορισμού.

Γ2.4. Μεταφορές και λιμενικές εγκαταστάσεις

Οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και οργάνωση του κλάδου των μεταφορών και των λιμενικών εγκαταστάσεων με ειδικές αναφορές στον θαλάσσιο χώρο διατυπώνονται σε ένα σύνολο Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 αναφέρεται στον ρόλο και τη δυναμική της ελληνικής ναυτιλίας στο διεθνές εμπόριο και τις δυνατότητες ενίσχυσης της μεταφοράς αγαθών από την ανατολική και κεντρική Ευρώπη προς την Ασία και την Αφρική μέσω των κατάλληλων επενδύσεων σε χερσαίες υποδομές, λιμάνια και υποδομές εφοδιαστικής αλυσίδας, ενώ υπογραμμίζεται η συμβολή των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα στην κατασκευή υποδομών. Επίσης, τονίζεται ο στόχος της μετατροπής της Ελλάδας σε διαμετακομιστικό κέντρο εμπορευματικών μεταφορών (LogisticHub) διεθνούς βεληνεκού. Παράλληλα, επισημαίνεται η δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης του διασυνοριακού εμπορίου, μέσα από τα κεντρικά και τα περιφερειακά λιμάνια της χώρας και διατυπώνεται ο στόχος για βελτίωση της ποιότητας των λιμενικών υποδομών, από το τέσσερα κόμματα οχτώ (4,8), το έτος 2019, στο πέντε κόμματα πέντε (5,5), το έτος 2025.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κατευθύνσεις για την ενίσχυση της συνδεσιμότητας των ελληνικών νησιών με την ενδοχώρα, μέσω επιδότησης των άγονων γραμμών, με βασικότερες εξ αυτών: α) τον εξορθολογισμό του ακτοπλοϊκού και λιμενικού δικτύου, την προετοιμασία και προοδευτική υλοποίηση προγράμματος βελτίωσης λιμενικών εγκαταστάσεων και της αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών που δεν πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές εξυπηρέτησης πλοίων εμπορευμάτων και επιβατών, β) τη μετεγκατάσταση λιμένων, μέσω της ανάπτυξης νέων υποδομών σε νησιωτικές πόλεις, όπου οι υφιστάμενοι λιμένες περιορίζονται από την οικιστική επέκταση, γ) την ανάπτυξη του λιμένα Λαυρίου για εγχώριες ακτοπλοϊκές μεταφορές, ως εναλλακτική αφετηρία έναντι Πειραιά και Ραφήνας, και δ) την από ξηράς ηλεκτροδότηση πλοίων σε λιμένες, σύμφωνα με το διακρατικό έργο EALING «Ευρωπαϊκή Δράση προτε-

ραιότητας για την εισαγωγή της τεχνολογίας από ξηράς ηλεκτροδότησης πλοίων (cold ironing) σε λιμένες», στο οποίο μετέχουν, από ελληνικής πλευράς, οι λιμένες Πειραιά και Ραφήνας. Μέριμνα θα πρέπει να αποδοθεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη, δικτύωση και ενδυνάμωση των βιομηχανικών λιμένων της χώρας που εξυπηρετούν, είτε αποκλειστικά, είτε συνδυαστικά τη λειτουργία και τις μεταφορές σημαντικών μεταποιητικών, εξορυκτικών και συναφών δραστηριοτήτων. Σημαντικό ρόλο κατά τον σχεδιασμό των υποδομών κατέχει η χωροθέτηση υδατοδρομίων (ν. 4663/2020, Α' 30), κυρίως εντός των υφιστάμενων λιμένων, τα οποία λειτουργούν υποστηρικτικά στη διασυνδεσιμότητα των νησιών και συμβάλλουν στην προώθηση επενδύσεων, καθώς και στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, επιτυγχάνοντας τη συνοχή του νησιωτικού χώρου, εν εξελίξει της διαδικασίας σχεδιασμού του ΕΠΑ 2026 - 2030.

Γ2.5. Προστατευόμενες περιοχές και ενάλιοι πόροι

Οι κατευθύνσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των Προστατευόμενων Περιοχών, αλλά και γενικότερα για τη διαχείριση και αξιοποίηση των ενάλιων πόρων με άμεσες ή και έμμεσες αναφορές στον θαλάσσιο χώρο, διατυπώνονται σε ένα σύνολο Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων. Ειδικά στον τομέα της προστασίας, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων που αυτή περιλαμβάνει, κυρίως ως προς την κήρυξη θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, αλλά και ο Κανονισμός 2024/1991 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2024, για την αποκατάσταση της φύσης, με τον οποίο εισάγεται νομοθετικό πλαίσιο για την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων εντός της ΕΕ, συμπληρώνουν το ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό κεκτημένο και παρέχουν τα όρια εντός των οποίων οργανώνεται και αναπτύσσεται κάθε δραστηριότητα στον θαλάσσιο χώρο. Η Εθνική Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2021-2027 διατυπώνει συγκεκριμένες κατευθύνσεις για την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών αντιρρυπαντικής προστασίας της θάλασσας, τη διερεύνηση της οικολογικής αποκατάστασης υδάτινων σωμάτων σε τουριστικές περιοχές και σε περιοχές σημαντικές για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων συστημάτων παρατήρησης, παρακολούθησης και πρόγνωσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την προστασία της βιοποικιλότητας σε τουριστικές περιοχές. Παράλληλα, προωθεί τη βιώσιμη αξιοποίηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων στην Ανατολική Μεσόγειο και την πλήρη αξιοποίηση του θαλάσσιου πλούτου με πολλαπλά οφέλη για τον τομέα των υδατοκαλλιεργειών και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Σε συνέχεια των κατευθύνσεων του ΠΕΣΣΑΥ 2014-2020, σχετικά με: α) τη συνύπαρξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και των ζωνών προστασίας «Natura 2000», εφόσον το επιτρέπουν οι στόχοι προστασίας και τα διαχειριστικά σχέδια της κάθε περιοχής, β) την ειδική αναφορά στην προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς

και γ) την παρακολούθηση και διαχείριση των ευαίσθητων και προστατευμένων περιοχών, οι κατευθύνσεις του ΠΕΣΣΑΥ 2021-2030 εστιάζουν στην ενσωμάτωση κατάλληλων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας σε προστατευόμενες περιοχές με τις κατευθύνσεις για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021-2030.

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 αναφέρεται στην προστασία της βιοποικιλότητας και των περιοχών Natura, στην ορθολογική διαχείριση αποθεμάτων, με στόχο τη διατήρηση της βιώσιμης αλιείας και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο οικοσύστημα, καθώς και στην προστασία και αποκατάσταση των υδρόβιων οικοσυστημάτων. Αντίστοιχα, το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής διατυπώνει στόχους και κατευθύνσεις σχετικά με τη βελτίωση της θαλάσσιας επιτήρησης, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τον έλεγχο της αλιείας, ενώ προωθεί δράσεις για την προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Βασική κατεύθυνση αποτελεί η προστασία των ακτών και των υδάτων, μέσω ενίσχυσης της προστασίας των περιοχών NATURA, της επέκτασης των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, στο τριάντα τοις εκατό (30%) της θαλάσσιας έκτασης της χώρας, με το δέκα τοις εκατό (10%) αυτής να υπόκειται σε καθεστώς αυστηρής προστασίας, καθώς και η μελέτη και αξιολόγηση περιοχών που προκύπτουν από επέκταση των χωρικών υδάτων από τα έξι (6) έως τα δώδεκα (12) ναυτικά μίλια, ως προς τα οικολογικά τους χαρακτηριστικά και την επικαιροποίηση των θαλάσσιων χαρτών και των χαρτών ακτογραμμών.

Γ2.6. Έρευνα, οδεύσεις υποβρύχιων καλωδίων και αγωγών

Λοιπές κατευθύνσεις των Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων, με ειδική αναφορά στον θαλάσσιο χώρο αφορούν κυρίως την εξόρυξη υδρογονανθράκων και την επέκταση του δικτύου ηλεκτροδότησης. Ειδικότερα, το ΜΠΔΣ 2019-2022 διατυπώνει κατευθύνσεις για την εξόρυξη υδρογονανθράκων και την ανάδειξη της χώρας σε ενεργειακό διαμετακομιστικό κόμβο, μέσω κατασκευής αγωγών φυσικού αερίου («TAP», «IGB», «EastMed», «Poseidon») και σχετικών υποδομών, επέκτασης του δικτύου φυσικού αερίου και τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων, καθώς και τη χωροθέτηση των απαιτούμενων χρήσεων/λειτουργιών για την παραλαβή, αποθήκευση και αεριοποίηση του Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ, «LNG»), ήτοι έργων «FSRU». Η ανάπτυξη τεχνολογιών και υπηρεσιών παραγωγής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα και ειδικότερα ο εντοπισμός κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στον θαλάσσιο χώρο αναφέρεται και στην Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020. Στο ίδιο πλαίσιο έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και σχεδιασμού νέων διεθνών διασυνδέσεων με αγωγούς από τρίτες χώρες κινείται και το ΕΣΕΚ. Συγκεκριμένα προτείνεται η δημιουργία δεύτερης διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας, η υλοποίηση της διασύνδεσης

της Κρήτης στο έργο Ελλάδας - Κύπρος - Ισραήλ και η αναβάθμιση της διασύνδεσης μεταξύ της Ελλάδας και της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας. Προωθούνται επίσης έργα αύξησης της μεταφορικής ικανότητας των ηλεκτρικών διασυνδέσεων, από και προς τον Βορρά, τόσο μέσω της κατασκευής νέων γραμμών μεταφοράς, όσο και μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων δικτύων.

Δ. Ως προς τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό

Δ1. Περιβάλλον

Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός (ΘΧΣ) αποτελεί εργαλείο για την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων από την κλιματική κρίση και την κρίση βιοποικιλότητας και τον μετριασμό των επιπτώσεών τους, μέσω της προώθησης του κατάλληλου προτύπου ανάπτυξης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας των παράκτιων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Ο ΘΧΣ λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον παράκτιο χώρο, διασφαλίζοντας την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υφιστάμενων δομών και την ανάσχεση της ανάπτυξης μη κατάλληλων τύπων δραστηριοτήτων σε ευάλωτες περιοχές (ιδίως ακτές με υψηλό ποσοστό διάβρωσης, περιοχές υψηλού κινδύνου για εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων). Στον θαλάσσιο χώρο, ο ΘΧΣ αποτελεί το βασικό εργαλείο προστασίας των οικοσυστημάτων και της ορθολογικής οργάνωσης και ανάπτυξης δραστηριοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και τον μετριασμό των συνεπειών από την κλιματική αλλαγή.

Ο ΘΧΣ συμβάλλει στην επίτευξη της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων και παράκτιων υδάτων, στο πλαίσιο της οικοσυστημικής προσέγγισης και της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων. Η οργάνωση των δραστηριοτήτων εντός των θαλάσσιων περιοχών λαμβάνει υπόψη τους στόχους και τους περιορισμούς της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Δ2. Δραστηριότητες στον θαλάσσιο χώρο

Ο σχεδιασμός και η οργανωμένη ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων εντός των θαλάσσιων περιοχών θα συμβάλλει στην προώθηση των επενδύσεων και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ευημερίας. Μέσω του συντονισμού των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλάισια, θα διασφαλιστεί η ολοκληρωμένη και βιώσιμη αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την οικονομική ανάπτυξη και η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές. Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις των προτεινόμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων στο παράκτιο τοπίο με στόχο τη διατήρηση της υψηλής αισθητικής του αξίας και τη διαχείρισή του ως ενός μοναδικού οικολογικού, οικονομικού και κοινωνικού πόρου. Οφείλει επίσης να διαφυλάσσει την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά από ενδεχόμενες άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις των δραστηριοτήτων που ανα-

πτύσσονται ή σχεδιάζεται να αναπτυχθούν σε περιοχές άμεσης εγγύτητας με αρχαιολογικούς χώρες και μνημεία.

Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός μπορεί να συνεισφέρει στη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας και των νησιωτικών περιοχών, ιδιαίτερα των απομακρυσμένων και δυσπρόσιτων τμημάτων. Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός επίσης διασφαλίζει την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής ενέργειας στον χερσαίο χώρο, συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου, νησιωτικού και θαλάσσιου χώρου, σε εναρμόνιση με την Οδηγία-Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική.

Δ3. Μεταφορές

Οι θαλάσσιες μεταφορές και οι λιμενικές εγκαταστάσεις συνιστούν ένα σημαντικό δίκτυο διαμέσου του οποίου επιτυγχάνονται η συνοχή του νησιωτικού χώρου και η εδαφική συνέχεια της χώρας. Αφορά δραστηριότητες μεταφορών σε τοπική, περιφερειακή και διεθνή κλίμακα, περιλαμβάνοντας ποικίλες κατηγορίες μεταφορών, καλύπτοντας τις ανάγκες της νησιωτικής Ελλάδας και ενισχύοντας την τοπική οικονομία.

Το δίκτυο των μεταφορών περιλαμβάνει τις λιμενικές υποδομές και εγκαταστάσεις, οι οποίες αναπτύσσονται σε οριοθετημένες ζώνες λιμένων, ενσωματώνοντας τις αρχές της αειφορικής διαχείρισης και διαμορφώνοντας μία έντονη αλληλεπίδραση στεριάς και θάλασσας. Βασικές προϋποθέσεις ένταξής τους στις τοπικές δραστηριότητες των θαλάσσιων υδάτων είναι ο σεβασμός στο θαλάσσιο περιβάλλον, το μέγεθος τουριστικών δραστηριοτήτων και η προσβασιμότητα. Η χαρτογράφηση τους, η ποικιλία δραστηριοτήτων και χρήσεων γης, τα διοικητικά κέντρα και οι συνδέσεις σε περιφερειακή και τοπική κλίμακα δημιουργούν ένα σημαντικό ιστό ανάπτυξης και οικονομίας. Σημαντική είναι και η διακίνηση του εμπορίου πετρελαιοειδών στη Μεσόγειο δια μέσου των ελληνικών θαλασσών (ανάμεσα στα λιμάνια της Βόρειας Αφρικής, του Περσικού Κόλπου, μέσω της διώρυγας του Σουέζ και της Μαύρης θάλασσας), με υψηλή πυκνότητα διαδρομών στο Αιγαίο, το οποίο αποτελεί πύλη εισόδου για την Ευρώπη και πέρασμα προς τη Μαύρη Θάλασσα.

Συνολικά, ο κλάδος των θαλάσσιων μεταφορών αναμένεται να καταγράψει αύξηση των ροών, συνεχίζοντας την ανοδική πορεία των τελευταίων δεκαετιών, τόσο στη Μεσόγειο, όσο και στον ελληνικό χώρο. Στη συνολική ανάπτυξη αναμένεται να συμβάλλει και η προώθηση του θαλάσσιου τουρισμού (κρουαζιέρα και σκάφη αναψυχής) με αντίστοιχη ενίσχυση των σχετικών υποδομών ελλιμενισμού. Οι κίνδυνοι από την ανάπτυξη του κλάδου εντοπίζονται κυρίως στην ενδεχόμενη υποβάθμιση των θαλάσσιων υδάτων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, λόγω της αύξησης των ρυπογόνων ουσιών και των επιπέδων θορύβου από την αύξηση της ναυτιλιακής κίνησης.

Η ναυσιπλοΐα αποτελεί μία από τις ενεργειακά αποδοτικότερες και λιγότερο βλαβερές για το περιβάλλον μορφές μεταφοράς εμπορευμάτων. Ωστόσο, τα σοβαρά θαλάσσια ατυχήματα μπορεί να έχουν καταστροφικές συνέπειες στο θαλάσσιο περιβάλλον. Η ρύπανση θα-

λάσσιων και παράκτιων ενδιαιτημάτων, έστω και προσωρινή, μπορεί να έχει σημαντική επιπτώση στα αποθεματα ιχθύων, στα αποδημητικά πτηνά και στις τοπικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και τον τουρισμό.

Δ4. Θαλάσσιες καλλιέργειες και αλιεία

Η αλιεία συνιστά σημαντική οικονομική δραστηριότητα η οποία ρυθμίζεται ώστε να είναι ελεγχόμενη, με σεβασμό στο θαλάσσιο περιβάλλον, τη βιωσιμότητα των οικοσυστημάτων και τη διασφάλιση της βιοποικιλότητας. Σκοπός είναι η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των ελληνικών θαλασσών, υπό το πρίσμα της περιβαλλοντικής προστασίας των ευαίσθητων φυσικών πόρων. Στο πλαίσιο αυτό έχουν διαμορφωθεί το ΕΠΑΥ και οι προϋποθέσεις για τις υδατοκαλλιέργειες στον ελλαδικό θαλάσσιο χώρο, ενσωματώνοντας την Κοινή Αλιευτική Πολιτική της ΕΕ.

Η ύπαρξη υδατοκαλλιεργειών φέρει συγκεκριμένες ενεργειακές απαιτήσεις οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν στο πλαίσιο ενεργειακής αναβάθμισης και υποδομών των νήσων. Η συνύπαρξη με άλλες δραστηριότητες επιτρέπεται σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες εντός αυτών, έχουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, χαμηλές ενεργειακές απαιτήσεις, ασκούνται στη βάση των στόχων προστασίας των διαχειριστικών σχεδίων της κάθε περιοχής και προστατεύουν αποτελεσματικά τη βιοποικιλότητα των περιοχών αυτών. Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψη οι βιομηχανικές και τουριστικές δραστηριότητες, οι μεταφορές επικίνδυνων υλικών και ορυκτών καυσίμων, η αλιεία και οι υποδομές ενέργειας. Επειδή κάποιες δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα υποθαλάσσια, θα πρέπει να υπάρχει σχετική πρόληψη, σε περίπτωση ανάπτυξης υποθαλάσσιων δραστηριοτήτων αναψυχής, πολιτισμού και αλιείας.

Δ5. Πολιτιστική κληρονομιά

Η πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος, υλική και άυλη, συνιστά ένα σημαντικό κεφάλαιο στην οικονομική της ανάπτυξη, αλλά και ένα μέσο διατήρησης της εθνικής ταυτότητας και της ιστορικής μνήμης, σύμφωνα με τον Κώδικα για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220), για την οποία υφίσταται ειδική μέριμνα, σύμφωνα και με το διεθνές δίκαιο. Το ενάλιο πολιτιστικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό πόρο από κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική άποψη. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων στον θαλάσσιο χώρο προϋποθέτει τη διαφύλαξη αυτής της κληρονομιάς, εντάσσοντας ενάλιες αρχαιότητες, αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και μνημεία μείζονος σημασίας, σε προγράμματα προστασίας και ανάδειξης.

Δ6. Στρατιωτικές δραστηριότητες

Στρατιωτικές περιοχές υπάρχουν σε όλο τον θαλάσσιο χώρο. Οι στρατιωτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν στρατιωτικά γυμνάσια και ασκήσεις που λαμβάνουν χώρα σε περιοχές ασκήσεων και πεδία βολών, ανεφοδιασμό σε διεθνή ύδατα, πόντιση πολεμικού υλικού και υποβρύχιες έρευνες για αμυντικούς σκοπούς. Κατά πε-

ριόδους πραγματοποιούνται πυρά, ασκήσεις ναρκοπολέμου, υποβρυχίων και βολών ύφαλων όπλων.

Οι δραστηριότητες αυτές γίνονται όχι μόνο σε ζώνες απαγορευμένες και σε ζώνες επιτήρησης των ναυτικών βάσεων, στις οποίες δεν επιτρέπονται η διέλευση και η χρήση τους, από άλλους φορείς ή πρόσωπα, αλλά σε ολόκληρο τον χώρο ευθύνης του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, όπου είναι δυνατό να λαμβάνουν χώρα και άλλες δραστηριότητες, είτε ταυτόχρονα, είτε με χρονικό διαχωρισμό.

Η διενέργεια στρατιωτικών δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της εθνικής κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας.

Για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη οποιασδήποτε δραστηριότητας στον θαλάσσιο χώρο για την οποία προκύπτει ασυμβατότητα με τις στρατιωτικές δραστηριότητες, είναι απαραίτητη η πρότερη έγκριση των αρμοδίων αρχών ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων και των ενόπλων δυνάμεων, προκειμένου να διασφαλίζονται συναφή ευαίσθητα εθνικά θέματα.

Δ7. Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

Το ποσοστό των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών (ΘΠΠ) στην Ελλάδα καλύπτει περίπου το είκοσι τοις εκατό (20%) της θαλάσσιας έκτασης της χώρας και αποτελεί μέρος του δικτύου Natura 2000. Οι θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας των ελληνικών θαλασσών και της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, τουλάχιστον το τριάντα τοις εκατό (30%) των θαλάσσιων εκτάσεων, θα πρέπει να προστατεύεται, το οποίο συνιστά ελάχιστο επιπλέον ποσοστό, περίπου δέκα τοις εκατό (10%), για τις θαλάσσιες περιοχές της Ελλάδας σε σύγκριση με σήμερα. Παράλληλα θα πρέπει να επιλεγεί το δέκα τοις εκατό (10%) από τη θαλάσσια έκταση της χώρας, για να υπαχθεί σε καθεστώς αυστηρής προστασίας, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η διασφάλιση της αποφυγής συγκρούσεων μεταξύ μη συμβατών χρήσεων, η εφαρμογή μέτρων προστασίας και διαχείρισης και η συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης και των τάσεων των προστατευόμενων περιοχών διαμορφώνουν το βασικό πλαίσιο κατευθύνσεων για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό, σε συνάρτηση με την εφαρμογή των σχετικών Οδηγιών: α) για την προστασία των υδάτων (2000/60/ΕΚ), β) για την ισορροπημένη ανάπτυξη θαλάσσιων δραστηριοτήτων (2017/845/ΕΕ), γ) για τον εξορθολογισμό της αξιοποίησης των ενεργειακών πόρων και τη διατήρηση του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος (2002/413/ΕΚ), δ) για τους φυσικούς οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ) και ε) για τη διατήρηση των άγριων πτηνών (2009/147/ΕΚ), καθώς και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων περιοχών, κατά την οικεία νομοθεσία. Ο καθορισμός μελλοντικών θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης, δεδομένης της αύξησης των πιέσε-

ων στα θαλάσσια οικοσυστήματα της Μεσογείου από την άνοδο της θερμοκρασίας και της εκτίμησης της περαιτέρω ενίσχυσής τους κατά την επόμενη εικοσαετία. Με βάση τα παραπάνω η ΕΧΣΘΧ μπορεί να προτείνει συγκεκριμένα όρια ή αποστάσεις μη συμβατών χρήσεων/δραστηριοτήτων σε προστατευόμενες περιοχές για λόγους διασφάλισης των οικολογικών διεργασιών των οικοσυστημάτων. Μπορεί επίσης να περιορίζει χρήσεις ή ένταση χρήσεων ή να εφαρμόζει απαγορεύσεις που προκύπτουν από τα θεσμικά κείμενα προστασίας (προεδρικά διατάγματα προστασίας, Αποφάσεις Έγκρισης Σχεδίων Διαχείρισης) περιοχών. Παράλληλα εξετάζει κριτήρια, όρους και προϋποθέσεις συνύπαρξης χρήσεων/δραστηριοτήτων, εφαρμόζοντας αντίστοιχες κατευθύνσεις και διασφαλίζοντας τη λειτουργία του οικοσυστήματος.

Δ8. Θόρυβος

Η ηχορύπανση θεωρείται μορφή ρύπανσης, δεδομένου ότι πρόκειται για ενέργεια που εισάγεται στο περιβάλλον. Ορισμένες από τις βασικές πηγές ανθρωπογενούς υποθαλάσσιου θορύβου συνίστανται σε δραστηριότητες, που αφορούν ιδίως:

α) Αναζήτηση και εκμετάλλευση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου.

β) Ενεργητικά ηχοβολιστικά συστήματα για στρατιωτικές ή πολιτικές χρήσεις.

γ) Τους σηματοδότες υποβρυχίων ηχοκυμάτων, δηλαδή συσκευές που εκπέμπουν έναν οξύ ήχο για να απομακρύνουν τα θαλάσσια θηλαστικά (και άλλα είδη) από τα αλιευτικά εργαλεία και τις εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας.

Δ9. Θαλάσσιο τοπίο

Το θαλάσσιο τοπίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο δημοσίου συμφέροντος από άποψη περιβαλλοντική, πολιτισμική, κοινωνική και συνιστά ευνοϊκό πόρο για την οικονομική ανάπτυξη. Η διαχείριση του θαλάσσιου τοπίου, ως περιβάλλοντος διαβίωσης με χαρακτηριστικά πολύτιμου και μοναδικού πόρου και η προστασία των επιμέρους στοιχείων που το διαμορφώνουν (γεωλογικά χαρακτηριστικά, θαλάσσια μορφολογικά χαρακτηριστικά, φυσικά οικοσυστήματα, πολιτιστικά στοιχεία), από τις επιπτώσεις από την ανάπτυξη μη συμβατών δραστηριοτήτων, συνιστά υποχρέωση στη βάση των αρχών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Τοπίο, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 (Α' 30) και περιλαμβάνεται στη διαδικασία ενσωμάτωσής του, στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό. Επισημαίνεται η ανάγκη προστασίας του θαλάσσιου τοπίου και του ανοικτού θαλάσσιου ορίζοντα έναντι των ακτογραμμών, ιδιαίτερα αυτών που παρουσιάζουν τουριστική ανάπτυξη, καθώς το θαλάσσιο τοπίο και ο θαλάσσιος ορίζοντας αποτελούν μοναδικό και πολύτιμο πόρο από τον οποίο αντλούνται η ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και η ελκυστικότητα του περιβάλλοντος διαβίωσης των παράκτιων και νησιωτικών περιοχών. Παράλληλα, παρατηρούνται αλλοίωση και υποβάθμιση του φυσικού τοπίου, φαινόμενα ρύπανσης και υποβάθμισης των παράκτιων οικοσυστημάτων ως αποτέλεσμα είτε φυσικών διεργασιών και πιέσεων (όπως η διάβρωση των ακτών), είτε ως αποτέλεσμα κοινωνικοοικονομικής δραστηριό-

τητας, που σε πολλές περιπτώσεις προκαλούν μη αναστρέψιμα αποτελέσματα.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΣΚΟΠΟΣ, ΣΤΟΧΟΙ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΤΗΣ ΕΧΣΘΧ

Άρθρο 1
Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας:

1. «Βιώσιμη ανάπτυξη» είναι η ανάπτυξη που συνθέτει και σταθμίζει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την:

α) επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης,

β) εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών,

γ) προστασία του θαλάσσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του θαλάσσιου και χερσαίου τοπίου και την αειφόρο χρήση των θαλάσσιων φυσικών πόρων,

δ) χωρική ανάπτυξη: οι χωρικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και αυτές που σχετίζονται με την ορθολογική οργάνωση του θαλάσσιου χώρου.

2. «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική» (ΟΘΠ) νοείται η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει ως στόχο να προαγάγει τη συντονισμένη και συνεπή λήψη αποφάσεων με σκοπό τη μεγιστοποίηση της βιώσιμης ανάπτυξης, της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής των κρατών μελών, ιδίως σε ό,τι αφορά τις παράκτιες, νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τους θαλάσσιους τομείς της, μέσω συνεκτικών και συνδεδεμένων με τη θάλασσα πολιτικών και μέσω της διεθνούς συνεργασίας (περ. 1 άρθρου 3 του ν. 4546/2018 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» και άλλες διατάξεις» (Α' 101))

3. «Θαλάσσια οικονομία» είναι το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιους φορείς και των οποίων ο σκοπός είναι η επιδίωξη συλλογικού, οικονομικού ή άλλου οφέλους μέσα από την αξιοποίηση, εκμετάλλευση και παραγωγή εισοδήματος ή η προαγωγή γνώσης από το θαλάσσιο οικονομικό, κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον με όρους αειφορίας και με βιώσιμη διαχείριση των πόρων.

4. «Οικοσυστημική προσέγγιση» είναι η προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα, που εξασφαλίζει ότι η συνολική πίεση των δραστηριοτήτων αυτών παραμένει σε επίπεδα που είναι συμβατά με την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης και ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η ικανότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων να αντισταθούν στις ανθρωπογενείς αλλαγές, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουν και την αειφόρο χρήση των θαλάσσιων αγαθών και υπηρεσιών από τη σημερινή και τις μελλοντικές γενεές (παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3983/2011 «Εθνική στρατηγική

για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2018 και άλλες διατάξεις» (Α' 144)).

5. «Θαλάσσια περιοχή» - «Υποπεριοχές»:

α. Ως «θαλάσσια περιοχή» νοείται η θαλάσσια περιοχή που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011 (Α' 144), και κατά συνέπεια θαλάσσια περιοχή αναφοράς για την Ελλάδα είναι η Μεσόγειος Θάλασσα.

β. Ως «Θαλάσσιες υποπεριοχές» νοούνται οι περιοχές που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011, και κατά συνέπεια θαλάσσιες υποπεριοχές αναφοράς για την Ελλάδα είναι:

- το Ιόνιο Πέλαγος, Κεντρική Μεσόγειος και

- το Αιγαίο Πέλαγος - Ανατολική Μεσόγειος (Θάλασσα της Λεβαντίνης).

6. «Περιβαλλοντική κατάσταση» είναι η συνολική κατάσταση του περιβάλλοντος στα θαλάσσια ύδατα, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή, τη λειτουργία και τις διεργασίες των συστατικών των θαλάσσιων οικοσυστημάτων από κοινού με τους φυσικούς, φυσιολογικούς, γεωγραφικούς, βιολογικούς, γεωλογικούς και κλιματικούς παράγοντες, καθώς και τις φυσικές, ηχητικές και χημικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που οφείλονται σε ανθρώπινες δραστηριότητες μέσα ή έξω από μια συγκεκριμένη υποπεριοχή (παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011).

7. «Καλή περιβαλλοντική κατάσταση» είναι η περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων, στην οποία τα ύδατα αυτά παρέχουν οικολογικά ποικίλους και δυναμικούς ωκεανούς και θάλασσες καθαρές, υγιείς και παραγωγικές στο πλαίσιο των εγγενών συνθηκών τους, και όπου η χρήση του θαλάσσιου περιβάλλοντος βρίσκεται σε επίπεδο αειφορίας, διασφαλίζοντας έτσι τις δυνατότητες για χρήσεις και δραστηριότητες από τη σημερινή και τις μελλοντικές γενεές, δηλαδή:

α) δομή, λειτουργίες και διεργασίες των συστατικών των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, από κοινού με τους συνδεδεμένους φυσιολογικούς, γεωγραφικούς, γεωλογικούς και κλιματικούς παράγοντες, που επιτρέπουν στα εν λόγω οικοσυστήματα να λειτουργούν πλήρως και να διατηρούν την ανθεκτικότητά τους απέναντι στην ανθρωπογενή περιβαλλοντική αλλαγή. Τα θαλάσσια είδη και οι οικοτόποι/ενδιαίτηματα προστατεύονται, η ανθρωπογενής υποβάθμιση της βιοποικιλότητας προλαμβάνεται και τα διάφορα βιολογικά στοιχεία που συνθέτουν το οικοσύστημα λειτουργούν σε ισορροπία,

β) υδρομορφολογικές, φυσικές και χημικές ιδιότητες των οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ιδιοτήτων εκείνων που προκύπτουν από ανθρώπινες δραστηριότητες στη συγκεκριμένη υποπεριοχή, οι οποίες υποστηρίζουν τα εν λόγω οικοσυστήματα. Οι ανθρωπογενείς εναποθέσεις ουσιών και ενέργειας, περιλαμβανομένου του θορύβου, στο θαλάσσιο περιβάλλον δεν προκαλούν επιπτώσεις ρύπανσης.

Η καλή περιβαλλοντική κατάσταση προσδιορίζεται στο επίπεδο της θαλάσσιας υποπεριοχής με βάση τα χαρακτηριστικά ποιοτικής περιγραφής του Παραρτήματος Ι του ν. 3983/2011. Για να επιτευχθεί ο στόχος της καλής

περιβαλλοντικής κατάστασης εφαρμόζεται η κατάλληλη διαχείριση με βάση την οικοσυστημική προσέγγιση.

8. «Θαλάσσια ύδατα» είναι:

α) τα ύδατα, ο θαλάσσιος βυθός και το υπέδαφος στη θαλάσσια πλευρά της γραμμής βάσης από την οποία μετρείται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης, έως τα όρια της περιοχής όπου η Ελληνική Δημοκρατία ή άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα ή ασκεί δικαιοδοσία, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, που κυρώθηκε με τον ν. 2321/1995 (Α' 136) (υποπερ. α της περ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011).

β) τα «παράκτια ύδατα», ήτοι τα επιφανειακά ύδατα που βρίσκονται στην πλευρά της ξηράς μιας γραμμής, κάθε σημείο της οποίας βρίσκεται σε απόσταση ενός ναυτικού μιλίου προς τη θάλασσα από το πλησιέστερο σημείο της γραμμής βάσης από την οποία μετράται το εύρος των χωρικών υδάτων και τα οποία, κατά περίπτωση, εκτείνονται μέχρι του απώτερου ορίου των μεταβατικών υδάτων καθώς και ο βυθός και το υπέδαφός τους (περ. ζ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (Α' 280)).

9. «Μεταβατικά ύδατα» είναι συστήματα επιφανειακών υδάτων πλησίον του στομίου ποταμών, τα οποία είναι εν μέρει αλμυρά λόγω της γειτνίασής τους με παράκτια ύδατα αλλά τα οποία επηρεάζονται ουσιαστικά από ρεύματα γλυκού νερού (περ. στ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3199/2003).

10. «Παράκτια ζώνη» είναι η γεωμορφολογική περιοχή εκατέρωθεν της ακτογραμμής, στην οποία η αλληλεπίδραση μεταξύ του θαλάσσιου και του χερσαίου τμήματος αποκτά τη μορφή πολύπλοκων συστημάτων οικολογικών στοιχείων και πόρων, αποτελούμενων από βιοτικές και αβιοτικές συνιστώσες που συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν με τις ανθρώπινες κοινότητες και τις σχετικές κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες (περ. 5 του άρθρου 3 του ν. 4546/2018).

11. «Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός»: είναι η διαδικασία με την οποία η αρμόδια αρχή αναλύει και οργανώνει τις ανθρώπινες δραστηριότητες στις θαλάσσιες περιοχές για να επιτευχθεί η σύνθεση οικολογικών, περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραμέτρων με στόχο την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των θαλάσσιων οικονομιών και των θαλάσσιων περιοχών και τη βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων πόρων (περ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4546/2018).

11 α. «Κατεύθυνση» (θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού) είναι η κατευθυντήρια πρόβλεψη ενός πλαισίου ή σχεδίου, με την οποία επιδιώκεται η επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος και η οποία δεσμεύει, στον βαθμό και με τον τρόπο που η ίδια προσδιορίζει, τον υποκείμενο χωρικό σχεδιασμό, τις αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και τη χωροθέτηση και αδειοδότηση παραγωγικών δραστηριοτήτων. Τα αρμόδια για τον σχεδιασμό, τις εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις όργανα οφείλουν να ακολουθούν τις κατευθύνσεις. Ο βαθμός δεσμευτικότητας μιας κατεύθυνσης είναι συνάρτηση της σαφήνειας και

της κανονιστικής της πυκνότητας και διαβαθμίζεται ως εξής:

(αα) υποχρέωση πλήρους ευθυγράμμισης (συμμόρφωσης),

(ββ) υποχρέωση μη αντίθεσης (συμβατότητας),

(γγ) υποχρέωση λήψης υπόψη αυτής από τα υποκείμενα σχέδια και όργανα χωρίς να είναι υποχρεωτική η ευθυγράμμιση ή η μη αντίθεση.

Ο χαρακτήρας κάθε κατεύθυνσης, από την άποψη της δεσμευτικότητάς της, προσδιορίζεται από το κατά περίπτωση πλαίσιο ή σχέδιο, το οποίο μπορεί να προσδιορίζει και όρια ή κριτήρια για τη δυνατότητα του υποκείμενου σχεδιασμού να τροποποιήσει, συμπληρώσει ή εξειδικεύσει μια κατεύθυνση.

11 β. «Ρύθμιση» (χωρικού σχεδιασμού) είναι η πρόβλεψη ενός πλαισίου ή σχεδίου, που είναι δεσμευτικό και αμέσως εφαρμοστέο, χωρίς να χρήζει περαιτέρω εξειδίκευσης. Ειδικότερα, η ρύθμιση μπορεί να λάβει τις εξής μορφές:

γα. Συμπλήρωση μιας κατεύθυνσης ή ρύθμισης είναι η προσθήκη νέων στοιχείων σε μια κατεύθυνση ή ρύθμιση του υπερκείμενου σχεδιασμού από τον υποκείμενο σχεδιασμό, που δεν έρχονται σε αντίθεση με τον πυρήνα της.

γβ. Αναθεώρηση ενός πλαισίου ή σχεδίου είναι η αντικατάσταση ενός πλαισίου ή σχεδίου στο σύνολό του.

12. «Ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών» είναι η δυναμική διαδικασία με σκοπό την αειφόρο διαχείριση και χρήση του παράκτιου και θαλάσσιου χώρου, κατά την οποία λαμβάνονται ταυτόχρονα υπόψη η ευπαθής φύση των παράκτιων οικοσυστημάτων και τοπίων, η ποικιλομορφία των δραστηριοτήτων και χρήσεων, οι αλληλεπιδράσεις τους, ο θαλάσσιος προσανατολισμός ορισμένων δραστηριοτήτων και χρήσεων και ο αντίκτυπός τους στο θαλάσσιο και το χερσαίο τμήμα.

13. «Ρύπανση» είναι η άμεση ή έμμεση εισαγωγή ουσιών ή ενέργειας στο θαλάσσιο περιβάλλον ως αποτέλεσμα ανθρώπινων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου και του ανθρωπογενούς υποθαλάσσιου θορύβου, οι επιπτώσεις των οποίων έχουν ως αποτέλεσμα ή ενδέχεται:

α) να είναι επιβλαβείς για τους ζωντανούς οργανισμούς και τα θαλάσσια οικοσυστήματα, καταλήγοντας ιδίως στην απώλεια βιοποικιλότητας, β) να θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία, γ) να εμποδίζουν τις θαλάσσιες δραστηριότητες όπως η αλιεία, ο τουρισμός και η αναψυχή, καθώς και άλλες νόμιμες χρήσεις της θάλασσας, δ) να υποβαθμίζουν ποιοτικά τη χρήση των θαλάσσιων υδάτων και να μειώνουν την ελκυστικότητά τους ή γενικότερα να υποβαθμίζουν την αειφόρο χρήση των θαλάσσιων αγαθών και υπηρεσιών.

Άρθρο 2

Εθνική Χωρική Στρατηγική
για τον Θαλάσσιο Χώρο

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΟΧ), βάσει του άρθρου 6 του ν. 4546/2018 (Α' 101), αποτελεί κείμενο βασικών αρχών πολιτικής για την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό του θαλάσσιου χώρου, για τις αλληλεπιδράσεις του θαλάσσιου χώρου με τον παράκτιο

χώρο, και για τον συντονισμό των διαφόρων πολιτικών με θαλάσσιες χωρικές επιπτώσεις. Περιλαμβάνει στρατηγικές κατευθύνσεις, καθώς και μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους οργάνωσης και ανάπτυξης του θαλάσσιου χώρου στο επίπεδο της Γενικής Κυβέρνησης και των επιμέρους φορέων της. Επίσης, καθορίζει θαλάσσιες χωρικές ενότητες εντός του θαλάσσιου χώρου για τις οποίες εκπονούνται θαλάσσια χωροταξικά πλαίσια και υποδεικνύει και αιτιολογεί τις προτεραιότητες για την εκπόνηση θαλάσσιων χωροταξικών πλαισίων στις επιμέρους χωρικές ενότητες.

Α. Όραμα-Σκοπός

Η Ελλάδα, ως γεωγραφική οντότητα, συνιστά ένα ενιαίο σύνολο χερσαίου και θαλάσσιου χώρου. Ως εκ τούτου, ο σχεδιασμός και ο τρόπος διαχείρισης του χώρου της, αφορούν ταυτοχρόνως στη γη της και στις θάλασσές της: η αλληλεξάρτησή τους δεν επιτρέπει τον διαχωρισμό τους.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα αναπόσπαστα συνδεδεμένη με τη Μεσόγειο Θάλασσα, ιστορικά, πολιτισμικά, οικονομικά και κοινωνικά. Προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα των θαλασσών μας, υλοποιούμε τη μετάβαση προς μια «Γαλάζια Οικονομία», αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα μιας νέας ισορροπίας μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και αειφορίας.

Βασικό όραμα της ΕΧΣΘΧ είναι να αποτελέσει μια ολοκληρωμένη πολιτική διαχείρισης του εθνικού θαλάσσιου χώρου, ώστε αυτός να είναι παραγωγικός, βιώσιμος, βιολογικά ποικίλος, υγιής και ασφαλής.

Σκοπός της ΕΧΣΘΧ είναι ο προσδιορισμός στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού θαλάσσιου χώρου, καλύπτοντας το σύνολο των θαλασσίων ζωνών της χώρας, (της αιγιαλίτιδας ζώνης, της υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ), καθώς και η συντονισμένη εφαρμογή και η ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διαχείρισή του.

Η ΕΧΣΘΧ συντάσσεται με μακροχρόνιο ορίζοντα το 2050, σύμφωνα με τα ισχύοντα για την Εθνική Χωρική Στρατηγική, της οποίας αποτελεί μέρος. Η ΕΧΣΘΧ περιλαμβάνει τις εξής διαδικασίες: α) σύνταξης του σχεδιασμού, β) εφαρμογής του σχεδιασμού, γ) παρακολούθησης της εξέλιξης του σχεδιασμού και δ) αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του σχεδιασμού.

Β. Γενικοί στόχοι της ΕΧΣΘΧ

1. Η Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ) επιδιώκει την ορθολογική κατανομή των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές, χωρικά και χρονικά, για την επίτευξη οικολογικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων, με αποφυγή των μεταξύ τους συγκρούσεων και αναζήτηση συμπληρωματικότητων και συνεργειών.

2. Βασικό άξονα της ΕΧΣΘΧ συνιστά η διασφάλιση της μέγιστης ανθεκτικότητας και βιωσιμότητας των οικολογικών και κοινωνικοοικονομικών συστημάτων που σχετίζονται με τον θαλάσσιο χώρο, η «στήριξη και προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης» στη θάλασσα με εφαρμογή μίας προσέγγισης που βασίζεται στο οικοσύστημα και η προώθηση της συνύπαρξης σχετικών δραστηριοτήτων και χρήσεων (άρθρο 4 του ν. 4546/2018).

3. Η ΕΧΣΘΧ στοχεύει στην περαιτέρω αξιοποίηση των ελληνικών θαλάσσιων ζωνών με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση του ΑΕΠ που παράγεται από τον θαλάσσιο τομέα, μέσω της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τη φέρουσα ικανότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Η ΕΧΣΘΧ θέτει τους στόχους για την αναβάθμιση της ποιότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων που σχετίζονται με τον θαλάσσιο χώρο με όρους βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας. Περαιτέρω, η ΕΧΣΘΧ έχει ως στρατηγικό στόχο να συμβάλει στη βελτίωση της χρήσης των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων και στην αξιοποίηση του αυξανόμενου δυναμικού των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

4. Η εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ αποβλέπει στη διασφάλιση της υγείας, της παραγωγικότητας και της ανθεκτικότητας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, μέσω της μείωσης των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης, της ανασχεσης απώλειας της βιοποικιλότητας, της διατήρησης ιχθυοαποθεμάτων και της μείωσης των πιέσεων που δέχεται ο θαλάσσιος χώρος. Στόχους επίσης αποτελούν η ρύθμιση των δραστηριοτήτων και η θέσπιση μέτρων προστασίας να οδηγήσουν στην αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, στην ανάκαμψη των ιχθυοαποθεμάτων, στη διασφάλιση βιώσιμης αλιείας, ναυτιλίας και τουρισμού, στην παραγωγή πράσινης ενέργειας, στην ευημερία για τις τοπικές κοινωνίες που συνεπάγεται επιπλέον η ενίσχυση τομέων της γαλάζιας οικονομίας, στην ανάκαμψη της βιοποικιλότητας και στην αύξηση της παραγωγικότητας και της υγείας των ελληνικών θαλασσών, χωρίς να επηρεάζεται η ομαλή διεξαγωγή δραστηριοτήτων που εξασφαλίζουν την εθνική άμυνα.

5. Η διατήρηση υγιών θαλάσσιων οικοσυστημάτων συνεπάγεται την εξασφάλιση της ικανότητάς τους να προσφέρουν αδιάλειπτα οικοσυστημικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα πολύτιμες για την οικονομική και κοινωνική ευημερία. Στόχος είναι η διασφάλιση υγιών και ανθεκτικών θαλασσών, μέσα και από την προώθηση ουσιαστικών συμμετοχικών διαδικασιών στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, με την εμπλοκή του τοπικού παράγοντα για τη μέγιστη βιώσιμη και ανθεκτική διαχείριση των θαλάσσιων πόρων με όρους βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας, αξιοποιώντας ταυτόχρονα το σύνολο των διαθέσιμων οικονομικών πόρων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

6. Το πλαίσιο διακυβέρνησης του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού πρέπει να χαρακτηρίζεται από τη χωρίς διάκριση πρόσβαση του κοινωνικού συνόλου και των φορέων για τον θαλάσσιο χώρο μέσα από ουσιαστικές διαδικασίες συμμετοχικότητας και διαβούλευσης, εφόσον δεν υφίστανται λόγοι εθνικής ασφάλειας που την απαγορεύουν.

Άρθρο 3

Ειδικότεροι στόχοι της ΕΧΣΘΧ

Α. Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (ΘΠΠ)

Το σύστημα των προστατευόμενων περιοχών της χώρας, όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία θα ολοκληρωθεί θεσμικά μέσω της έκδοσης προεδρικών διαταγμάτων της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986

«Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160)) και μέσω της έκδοσης των Σχεδίων Διαχείρισης για κάθε περιοχή που εντάσσεται στο Δίκτυο Natura 2000. Για τη σύνταξη αυτών προβλέπεται η προηγούμενη εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), οι οποίες τεκμηριώνουν επιστημονικά και διαχειριστικά τις επιλογές τόσο για τα προεδρικά διατάγματα όσο και για τα Σχέδια Διαχείρισης. Αυτό σημαίνει ότι ο συνδυασμός των δεδομένων και η διάδραση των ΕΠΜ με την ΕΧΣΘΧ πρέπει να θεωρείται δεδομένη, οι διαδικασίες τελικής έγκρισης ή αναθεώρησης της μιας διαδικασίας πρέπει να αντανακλώνται και στην άλλη, ενώ ο στόχος της επίτευξης ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης, παράλληλα με την υποχρέωση της διασφάλισης της ακεραιότητας των θαλάσσιων οικοτόπων, τελικά μπορεί να καθορίσει και τα όρια εντός των οποίων κάποιες χρήσεις ή δραστηριότητες μπορούν να υλοποιηθούν.

Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει επιπλέον μέτρα για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων εντός των ΘΠΠ. Με βάση τα παραπάνω και για τη διασφάλιση των ελάχιστων δυνατών επιπτώσεων στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, χωροθετήσεις που ενδέχεται να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις όπως ενεργειακές επενδύσεις στη θάλασσα, ή άλλες σχετικές δραστηριότητες, δύναται να εξαιρούνται, υπό προϋποθέσεις, από τις περιοχές Natura 2000. Η συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων και των τοπικών κοινωνιών κρίνεται ως ιδιαίτερως σημαντική προκειμένου να διαμορφωθούν λειτουργικά και αποτελεσματικά εργαλεία διαχείρισης και προστασίας των ΘΠΠ.

Β. Προώθηση της θαλάσσιας ανάπτυξης και της γαλάζιας οικονομίας

Η ΕΧΣΘΧ θέτει ως στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της θαλάσσιας οικονομίας, τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλασσών και την αύξηση της απασχόλησης στα γαλάζια επαγγέλματα, διαμορφώνοντας ένα σταθερό και ευέλικτο χωροταξικό πλαίσιο που θα προωθήσει την προσέλκυση κεφαλαίων στις δραστηριότητες της θαλάσσιας οικονομίας σε άμεση σχέση με περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στόχους.

Η ΕΧΣΘΧ στοχεύει σε μια ισόρροπη προσέγγιση μεταξύ: α) της ενίσχυσης και μεγέθυνσης των δραστηριοτήτων της γαλάζιας οικονομίας και β) της διασφάλισης της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων, της προστασίας της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των θαλάσσιων φυσικών πόρων.

Β1. Ενεργειακές επενδύσεις στον θαλάσσιο χώρο

1. Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει τον σχεδιασμό σχετικά με τις ενεργειακές επενδύσεις στον θαλάσσιο χώρο, λαμβάνοντας υπόψη τις ευρωπαϊκές στρατηγικές και τις εθνικές εξειδικεύσεις τους και συγκεκριμένα: α) το Αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ 2024) και β) τη Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050. Στο Αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ 2024, Β' 6983/2024) παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκεκριμένων ενεργειακών και κλιματικών στόχων προς τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας το 2050, και με αρχικό ορόσημο το έτος 2030, αναλύονται οι προτεραι-

ότητες πολιτικής και καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίησή τους. Στους στόχους και τις επιδιώξεις στον τομέα της ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού του Αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ 2024), συμπληρωματικά στην αξιοποίηση και χρήση του δυναμικού ΑΠΕ, τόσο για την ηλεκτροπαραγωγή, όσο και για την άμεση διάθεση και χρήση στην τελική κατανάλωση, με διαφορετική πολιτική προσέγγισης και σχεδιασμού, η έρευνα για εξόρυξη και εκμετάλλευση εγχώριων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων συνεχίζει να αποτελεί άξονα της ενεργειακής πολιτικής για την επόμενη περίοδο και ενσωματώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο αξιοποίησης των εγχώριων ενεργειακών πηγών.

2. Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει, μέσα από την υλοποίηση των θαλάσσιων χωροταξικών πλαισίων, την αυξημένη ζήτηση για χρήση των θαλάσσιων χώρων για έργα ΑΠΕ και τις συνοδές τους εγκαταστάσεις και για έργα υποδομής που εξυπηρετούν την ενεργειακή διασύνδεση των νησιών (κυρίως υποβρύχιες καλωδιώσεις), λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι εν λόγω αναπτύξεις λαμβάνουν υπόψη τους τις αλληλεπιδράσεις με άλλες παραγωγικές και οικιστικές αναπτύξεις του παράκτιου χώρου.

3. Η ΕΧΣΘΧ, μέσα από την υλοποίηση των θαλάσσιων χωροταξικών πλαισίων, καλείται να λάβει υπόψη της τη διέλευση από τον ελληνικό θαλάσσιο χώρο δυο αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου. Επιπλέον, η ΕΧΣΘΧ, αναγνωρίζοντας τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν τα έργα παραλαβής και αποθήκευσης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου σε επίπεδο τόσο ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού όσο και οικονομικής αναβάθμισης της χώρας, λαμβάνει υπόψη της στον σχεδιασμό της: α) υποδομές έργων παραλαβής και αποθήκευσης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) και β) τις Συνοδές/ Υποστηρικτικές τους Εγκαταστάσεις, ήτοι αγωγούς υποθαλάσσιους και επίγειους, πλωτές μονάδες αποθήκευσης και αεριοποίησης ΥΦΑ και λιμενικές εγκαταστάσεις.

Β2. Θαλάσσιες ενδομεταφορές

Η ΕΧΣΘΧ θέτει ως προτεραιότητα τη σύνταξη και την εφαρμογή χωρικών σχεδίων για την αναβάθμιση λιμενικών υποδομών και τη στοχευμένη ενίσχυση των θαλάσσιων ενδομεταφορών λαμβάνοντας υπόψη: α) την αυξημένη εξάρτηση των νησιωτικών κοινωνιών και οικονομιών από τις θαλάσσιες μεταφορές και β) το γεγονός πως οι θαλάσσιες ενδομεταφορές αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξαιτίας των μεγάλων θαλάσσιων αποστάσεων δίνοντας προτεραιότητα στη διασύνδεση των νησιών μεταξύ τους (νησιωτικότητα).

Για την επιτυχή εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ στον τομέα των θαλάσσιων ενδομεταφορών και τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής στον νησιωτικό χώρο είναι απαραίτητη η συνεργασία με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Β3. Θαλάσσια εξόρυξη υδρογονανθράκων

Η ΕΧΣΘΧ θεωρεί απαραίτητο, εφόσον υπάρξει ανάγκη χωροθέτησης εξόρυξης υδρογονανθράκων, χρήση που περιλαμβάνεται στον τομέα της ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού του Αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ 2024), αυτή να λαμβάνει

χώρα με τις ελάχιστες δυνατές επιπτώσεις για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Β4. Θαλάσσιος τουρισμός

1. Η βέλτιστη χωροθέτηση των τουριστικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού αποτελεί προτεραιότητα της ΕΧΣΧΘ. Η ΕΧΣΧΘ λαμβάνει υπόψη της ότι το φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο της χώρας αποτελεί συγκριτικό της πλεονεκτήμα, που την καθιστά προνομιούχο τουριστικό προορισμό. Ο φυσικός και πολιτιστικός πλούτος της χώρας, σύμφωνα και με τις παγκόσμιες τάσεις, συμβάλλει στη σταδιακή αποδέσμευση από το κυρίαρχο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης, δίνει τη δυνατότητα εμπλουτισμού και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και περαιτέρω ανάπτυξης των ειδικών θεματικών μορφών τουρισμού.

2. Η ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού επιδιώκεται μέσω της χαρτογράφησης των ήδη υπαρχόντων υποβρυχίων καταδυτικών αξιοθέατων και της δημιουργίας καταδυτικών πάρκων και εναλίων μουσείων. Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΧΣΧΘ στοχεύει στην ορθολογική χωροθέτηση των καταδυτικών δραστηριοτήτων, ώστε να αξιοποιούνται με τον βέλτιστο τρόπο το φυσικό και το πολιτιστικό κεφάλαιο, λαμβάνοντας υπόψη της τόσο το κοινωνικό και οικολογικό δυναμικό όσο και την αλιευτική δραστηριότητα της περιοχής παράλληλα με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

3. Ο τουρισμός κρουαζιέρας αποτελεί μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού. Τα οικονομικά οφέλη για τις περιοχές, που διαθέτουν τις κατάλληλες λιμενικές υποδομές και φιλοξενούν κρουαζιερόπλοια, αφορούν κυρίως τις τουριστικές δραστηριότητες και τις συμπληρωματικές υποδομές της ναυτιλίας. Η ΕΧΣΧΘ ενθαρρύνει και προωθεί τον τουρισμό κρουαζιέρας, εφόσον διατίθενται οι απαραίτητες υποδομές σε αυτόν, λαμβάνοντας υπόψη την κλίμακα περιοχών υποδοχής.

4. Ο κλάδος των πλοίων αναψυχής («yachting») και των τουριστικών ημερόπλοιων αποτελεί μία από τις δυναμικότερες μορφές του θαλάσσιου τουρισμού στη χώρα μας, με σημαντική συμμετοχή στις τουριστικές οικονομίες των παράκτιων περιοχών και ιδίως των νησιών. Η συγκεκριμένη μορφή τουρισμού πρέπει να εναρμονίζεται με την κλίμακα του νησιωτικού και παράκτιου χώρου. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΧΣΧΘ ενθαρρύνει την ανάπτυξη του κλάδου και των απαραίτητων υποδομών, όπως λιμενικές εγκαταστάσεις, σύγχρονες μαρίνες, για τον ασφαλή ελλιμενισμό και τον εφοδιασμό των πλοίων και των σκαφών αναψυχής, προκειμένου να ικανοποιούν τις απαιτήσεις των επιβαινόντων τουριστών των yachts.

5. Για τον κλάδο των επαγγελματικών τουριστικών ημερόπλοιων, η ΕΧΣΧΘ ενθαρρύνει την ανάπτυξη σχετικών δραστηριοτήτων και των αναγκαίων υποδομών λαμβάνοντας υπόψη ενδεχόμενες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Β5. Αξιοποίηση θαλάσσιων βιολογικών πόρων (υδατοκαλλιέργειες, αλιεία, και θαλάσσια βιοτεχνολογία)

1. Η ΕΧΣΧΘ στοχεύει α) στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας με σκοπό τη δημιουργία ενός σαφούς πλαισίου κατευθύνσεων ανάπτυξης τόσο για τις αρμόδιες αρχές αδειοδότησης, όσο και για τους επενδυτές και τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, β) στην

ανάπτυξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας με υψηλή προστιθέμενη αξία και γ) στη βελτίωση της διαχείρισης της αλιείας, υιοθετώντας αειφόρα – βιώσιμα μοντέλα και πρακτικές, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη την επιστημονική γνώση που αναφέρεται στη χωρική αποτύπωση της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων.

2. Η ΕΧΣΧΘ επιδιώκει την ανάπτυξη της θαλάσσιας βιοτεχνολογίας με σκοπό την αξιοποίηση των θαλάσσιων ζωντανών οργανισμών για τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και εργαλείων και την αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης της γαλάζιας βιοτεχνολογίας και των αντίστοιχων θέσεων εργασίας, όπως:

α) Μονάδων καλλιέργειας, συλλογής και παραγωγής βιοκαυσίμου από φύκια (alga), β) μονάδων συλλογής και επεξεργασίας νεκρών φυτών ποσειδωνίας (*Posidonia Oceanica*), γ) μονάδων καλλιέργειας, συλλογής και επεξεργασίας θαλάσσιων μυκήτων για τη φαρμακοβιομηχανία και δ) μονάδων αποκατάστασης βαθέων υδάτων.

Γ. Διασφάλιση δίκαιης χωρικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης

Η ΕΧΣΧΘ στοχεύει στη διασφάλιση της δίκαιης χωρικής ανάπτυξης και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της ταυτότητας του τοπικού πληθυσμού, αξιοποιώντας τον θαλάσσιο χώρο και συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού και την ελκυστικότητα των θαλάσσιων περιοχών.

Γ1. Σχεδιασμός υποδομών που προσφέρουν διασυνδεσιμότητα

Η ΕΧΣΧΘ ενθαρρύνει την πραγματοποίηση σημαντικών βελτιώσεων/προσθηκών, κατά προτεραιότητα στα κύρια και στα δευτερεύοντα λιμάνια των νησιών (με βάση τον περιφερειακό χωροταξικό και τοπικό πολεοδομικό σχεδιασμό, την πολιτική του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, τις τοπικές και τις έκτακτες ανάγκες), όπως επεκτάσεις και βελτιώσεις κρηπιδωμάτων, βελτιώσεις στην πρόσβαση και την κυκλοφορία, αλλά και στη δημιουργία χερσαίων λιμενικών χώρων και υποδομών λειτουργίας υδατοδρομίων (ν. 4663/2020), τη δημιουργία νέων χώρων και υποδομών εξειδικευμένων υπηρεσιών, σύγχρονων υποδομών αποθήκευσης και τηλεπικοινωνιών.

Γ2. Προστασία θαλάσσιου τοπίου

1. Το θαλάσσιο τοπίο αποτελεί σημαντικό συστατικό της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς αλλά και κύριο αναπτυξιακό πόρο, συμβάλλοντας με καθοριστικό τρόπο στην τουριστική δραστηριότητα στον παράκτιο και νησιωτικό χώρο. Στο πλαίσιο του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού για την πρόσθετη αντιμετώπιση των πιέσεων του τοπίου των παράκτιων περιοχών από τις φυσικές διεργασίες και την έντονη κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα κρίνεται ότι πρέπει να υπάρξει μία διακριτή ενότητα για το θαλάσσιο τοπίο στον σχεδιασμό των θαλάσσιων χωροταξικών πλαισίων, σε συσχέτιση με τον χερσαίο σχεδιασμό, για την προστασία και αξιοποίησή του.

2. Ειδικότερα, πρέπει να προβλεφθούν στοχευμένα μέτρα και δράσεις για την προστασία του θαλάσσιου τοπίου τόσο από τις φυσικές διεργασίες που σχετίζονται με

τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την τρωτότητα του παράκτιου χώρου, όσο και για τις σχετικές ανθρωπογενείς κατασκευές στην ακτογραμμή και το θαλάσσιο τμήμα του παράκτιου χώρου και τις μεταβολές που αυτές δυνητικά επιφέρουν στα οικοσυστήματα. Σημαντική για τη χωροθέτηση τέτοιων κατασκευών ή πόνηση στοιχείων έναντι της διάβρωσης κρίνεται η εκπόνηση των αντίστοιχων ειδικών περιβαλλοντικών μελετών. Ειδικότερα, λαμβανομένων υπόψη των δυναμικών της αλληλεπίδρασης ξηράς - θάλασσας, στοχευμένα μέτρα και δράσεις για την πρόληψη - αντιστάθμιση των επιπτώσεων από αλλαγή χρήσεων στον παράκτιο χώρο ή ενδότερα στον χερσαίο χώρο θα πρέπει να προβλέπονται στο πλαίσιο προστασίας του θαλάσσιου τοπίου.

Γ3. Αποκατάσταση υποβαθμισμένων θαλάσσιων οικοσυστημάτων

1. Η Ελλάδα οφείλει να διασφαλίσει την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και να συνεχίσει να μεριμνά για την προστασία, τη διατήρηση και την αποτροπή της υποβάθμισής του. Η ΕΧΣΘΧ αποσκοπεί να εκπληρώσει, συμπληρωματικά προς το υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης των υδατικών πόρων, μια συντονισμένη χωρική προσέγγιση του ζητήματος της προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, προκειμένου οι τοπικές κοινωνίες να απολαμβάνουν τα οφέλη υγείων και ανθεκτικών οικοσυστημάτων.

2. Η ΕΧΣΘΧ προτείνει την προστασία και αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης οικοτόπων και ειδών και τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων του ανθρώπου, σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας, έτσι ώστε η σημερινή και οι μελλοντικές γενιές να απολαμβάνουν και να οφελούνται από τη βιολογική ποικιλότητα και τη δυναμική ασφαλών, καθαρών, υγιών και παραγωγικών θαλασσών.

3. Είναι απαραίτητη η ρύθμιση της χωρικής διάστασης για την προστασία και αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού γενικών και ειδικών χωρικών μέτρων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι τοπικές κοινωνίες θα κάνουν χρήση υγιών και παραγωγικών οικοσυστημάτων. Η προσέγγιση αυτή λαμβάνει υπόψη τις έννοιες της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης και της καλής οικολογικής κατάστασης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των οδηγιών για τα φυσικά ενδιαιτήματα και τα πτηνά, καθώς και της οδηγίας πλαισίου για τους υδάτινους πόρους.

Γ4. Προστασία των παράκτιων πληθυσμών από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής

Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει τις πιθανές αλλαγές χρήσεων και δραστηριοτήτων, λόγω των φαινομένων της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τις δράσεις μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των παράκτιων πληθυσμών. Παράλληλα, η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει τη συμπερίληψη μέτρων για τον περιορισμό των φαινομένων διάβρωσης των ακτών και την προστασία από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Απαιτείται καταρχάς η ιεράρχηση των παράκτιων περιοχών με τα μεγαλύτερα προβλήματα, όπου, κατά

προτεραιότητα, θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου.

Γ5. Θαλάσσια επιτήρηση και στρατηγική ασφαλείας στη θάλασσα

Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζει την ανάγκη μη παρεμπόδισης των δραστηριοτήτων της θαλάσσιας επιτήρησης, την υλοποίηση δράσεων για την παρακολούθηση και την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, που μπορούν να περιλαμβάνουν συντονισμένα συστήματα διακυβέρνησης και καινοτόμες μεθόδους επιτήρησης, καθώς και τη συμμετοχή σε συντονισμένα σχέδια έκτακτης ανάγκης και αντιμετώπισης πετρελαιοκηλίδων και άλλων συμβάντων ρύπανσης, η οποία είναι απαραίτητη σε διασυνοριακό, υποπεριφερειακό και περιφερειακό επίπεδο.

Δ. Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του θαλάσσιου οικοσυστήματος

Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει δράσεις και μέτρα που έχουν ως στόχο την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στον θαλάσσιο χώρο και την προώθηση της αειφόρου χρήσης των θαλάσσιων αγαθών και υπηρεσιών από τη σημερινή και τις μελλοντικές γενιές. Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει δράσεις για την πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και την ενίσχυση της ανακύκλωσης, με απώτερο στόχο την καταπολέμηση της δημιουργίας θαλάσσιων απορριμμάτων.

Δ1. Οδηγία-Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική

Η ΕΧΣΘΧ προτείνει για τα παράκτια υδατικά σώματα που παρουσιάζουν μέτρια και κακή κατάσταση τη λήψη ειδικών μέτρων διαχείρισης, που θα λαμβάνουν υπόψη αφενός τα υφιστάμενα και προγραμματισμένα μέτρα διαχείρισης παράκτιων υδατικών σωμάτων και αφετέρου θα αναδεικνύουν τον ειδικό χωρικό σχεδιασμό του θαλάσσιου χώρου που είναι αναγκαίος για τη βελτίωση των οικολογικών επιδόσεων της χώρας. Οι διατάξεις της Οδηγίας Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική αποτελούν δεσμευτικό πλαίσιο για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό της χώρας.

Δ2. Προστατευόμενα είδη

Η ΕΧΣΘΧ, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες που δημιουργούνται σε θαλάσσιες περιοχές, που φιλοξενούν προστατευόμενα είδη και παρουσιάζουν υψηλή βιοποικιλότητα, αποτρέπει στις θαλάσσιες αυτές περιοχές, που αποτελούν ενδιαιτήματα προστατευόμενης βιοποικιλότητας, τη χωροθέτηση θαλάσσιων δραστηριοτήτων.

Δ3. Ξενικά είδη

Για την αντιμετώπιση της εισβολής των ξενικών ειδών ως μία από τις κύριες αιτίες απώλειας της βιοποικιλότητας στην ΕΕ και υποβάθμισης των φυσικών ενδιαιτημάτων, αλλά και των σημαντικών οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων, ειδικά στον τομέα της αλιείας και των ιχθυοκαλλιεργειών, υπάρχει ανάγκη καταγραφής, χαρτογράφησης και περιορισμού της εξάπλωσης των ξενικών ειδών. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να αναπτυχθεί επιστημονική συνεργασία για την αντιμετώπιση του θέματος.

Δ4. Θόρυβος

Η ΕΧΣΘΧ προτρέπει τη θέσπιση κανονιστικών διατάξεων που ρυθμίζουν τις δραστηριότητες, οι οποίες συνι-

στούν τις βασικές πηγές ανθρωπογενούς υποθαλάσσιου θορύβου: α) την αναζήτηση και εκμετάλλευση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, β) τα ενεργητικά ηχοβολιστικά συστήματα για μη στρατιωτικές χρήσεις και γ) τους σηματοδότες υποβρυχίων ηχοκυμάτων. Από τις δραστηριότητες αυτές πρέπει να εξαιρεθούν των ρυθμίσεων οι στρατιωτικές δραστηριότητες.

Απαιτείται η ανάπτυξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων Υπουργείων και ερευνητικών, ακαδημαϊκών και άλλων φορέων, με σκοπό τη συντονισμένη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου, τη διερεύνηση των πεδίων στα οποία απαιτείται περισσότερη γνώση και την προετοιμασία εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων.

Άρθρο 4

Κατευθυντήριες αρχές

Σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός οφείλει να:

α) εξειδικεύει τις επιλογές των υπερκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, στη βάση των περιφερειακών, υποπεριφερειακών και τοπικών ιδιαιτεροτήτων,

β) διαχειρίζεται τον θαλάσσιο χώρο με γνώμονα τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας του κοινωνικοοικονομικού και οικολογικού συστήματος, διευθετώντας τις ανταγωνιστικές χρήσεις που λαμβάνουν χώρα στον θαλάσσιο χώρο,

γ) προωθεί συνέργειες μεταξύ των τομεακών προτεραιοτήτων και χρήσεων, προσδιορίζοντας και καταγράφοντας τις σχέσεις συμβατότητας.

A1. Περιοχή εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ

Για την εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ και του Θαλάσσιου Χωρικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ) δεν απαιτείται ο προσδιορισμός των περιοχών με κριτήριο την τοπολογική συνέχεια, ούτε απαιτείται οι περιοχές εφαρμογής να ακολουθούν τη διοικητική διάρθρωση της χώρας. Ο ΘΧΣ μπορεί να αφορά σε διακριτούς θαλάσσιους χώρους ειδικού ενδιαφέροντος στη βάση του είδους, της έντασης και της έκτασης των υφιστάμενων ή και των πιθανών χρήσεων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στη θάλασσα με όρους οικοσυστημικής προσέγγισης.

A2. Οι Διαστάσεις εφαρμογής

Ο θαλάσσιος χώρος αναλύεται σε τρεις διαστάσεις (επιφάνεια, στήλη ύδατος και βυθός), λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του χρόνου, προκειμένου να εξυπηρετείται η επάλληλη χωροθέτηση συμβατών και κατάλληλων χρήσεων. Στο πλαίσιο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ, ο σχεδιασμός λαμβάνει χώρα με γνώμονα τη μεγιστοποίηση των συνεργιών και την εξασφάλιση της πολύ-χρηστικότητας. Ο ΘΧΣ οφείλει να ενσωματώνει ευέλικτους μηχανισμούς προσαρμογής καθώς:

α) Το θαλάσσιο οικοσύστημα παρουσιάζει μεταβολές που χαρακτηρίζονται από φυσική περιοδικότητα,

β) η ένταση των χρήσεων συχνά παρουσιάζει περιοδικότητα και διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους (περίοδοι υψηλής και χαμηλής έντασης) και

γ) οι διαχρονικές μεταβολές αλλάζουν τη γεωγραφία του θαλάσσιου χώρου σε μεγάλες περιόδους, δ) κάποιες δραστηριότητες που μπορούν να είναι συμβατές κάποιες

εποχές του έτους, άλλες εποχές προκαλούν ανταγωνιστικές αλληλεπιδράσεις και συγκρούσεις.

Β. Χαρακτήρας του ΘΧΣ, ζητήματα συμμετοχής και ενημέρωσης και πλαίσιο διακυβέρνησης

B1. Χαρακτήρας του σχεδιασμού

1. Η κανονιστική πυκνότητα-ρυθμιστικότητα του ΘΧΣ εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών αναφοράς και την κλίμακα αναφοράς. Ο σχεδιασμός μπορεί να έχει κατευθυντήριο ή κανονιστικό χαρακτήρα αναλόγως των χαρακτηριστικών των ζητημάτων που επιχειρεί να ρυθμίσει.

2. Οι παράγοντες προσδιορισμού της κανονιστικής ή κατευθυντήριας πυκνότητας είναι: α) Ο χαρακτήρας των χρήσεων (οχλούσες, μη οχλούσες),

β) η ένταση των χρήσεων (υψηλής ή χαμηλής έντασης),

γ) η έκταση των χρήσεων (σημειακές, εκτατικές),

δ) η φύση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των χρήσεων (συμπληρωματικές, ανταγωνιστικές) και

ε) η συμβατότητα των χρήσεων με το υφιστάμενο κοινωνικό, οικολογικό και αναπτυξιακό δυναμικό των περιοχών στον θαλάσσιο και χερσαίο χώρο.

3. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον σεβασμό των ιδιαιτεροτήτων του χωρο-κοινωνικού συστήματος, ώστε να υποστηρίζονται οι αναπτυξιακοί στόχοι, να διασφαλίζονται η συνοχή, η ταυτότητα και η συνεκτικότητα των τοπικών κοινωνιών και να εξασφαλίζεται η ικανότητα των οικοσυστημάτων να παρέχουν αδιάλειπτα οικοσυστημικές υπηρεσίες.

4. Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός απαιτεί διαρκή εφαρμογή προσαρμοστικής διαχείρισης.

5. Στις ευαίσθητες οικολογικά περιοχές ή στις περιοχές όπου ασκούνται υψηλές πιέσεις και εμφανίζονται συγκρούσεις ανάμεσα στις χρήσεις, ο σχεδιασμός πρέπει να λαμβάνει χώρα σε περιφερειακή, υποπεριφερειακή και κατά περίπτωση τοπική κλίμακα, να έχει κανονιστικό χαρακτήρα και να περιέχει σαφείς ρυθμίσεις όπως:

α) Την εποπτική ρύθμιση των ζητημάτων για τον θαλάσσιο χώρο με οριζόντια λογική, όπως για παράδειγμα τα σχέδια χρήσεων για τον θαλάσσιο χώρο.

β) Υποχρεωτικές θεσμικές ρυθμίσεις που να προσδιορίζουν ζητήματα οργάνωσης του θαλάσσιου χώρου, όπως για παράδειγμα τη χωροθέτηση ενός θαλάσσιου αιολικού πάρκου.

γ) Παρεμβάσεις με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης καθώς εγείρονται έντονα ζητήματα ρύθμισης του θαλάσσιου χώρου που πρέπει να απαντηθούν με άμεσο τρόπο.

δ) Τον σχεδιασμό και τη χωροθέτηση παρεμβάσεων και υποδομών που αναφέρονται κυρίως στην υλική διάσταση του χώρου, όπως για παράδειγμα οι εξορύξεις.

Εξαίρεση αποτελούν οι λιμένες διεθνούς και εθνικής σημασίας, όπου ο σχεδιασμός δύναται να εισηγείται σε τοπική κλίμακα αλλά εγκρίνεται σε εθνική κλίμακα, στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής λιμένων. Ο σχεδιασμός που λαμβάνει χώρα σε τοπική κλίμακα, γνωστοποιείται και εγκρίνεται από το εποπτεύον Υπουργείο. Σε περίπτωση που ρυθμίζονται με αυτόν ζητήματα αρμοδιότητας έτερων Υπουργείων, απαιτείται γνωστοποίηση και σύμφωνη γνώμη αυτών.

6. Στις περιοχές όπου εμφανίζονται ήπιες χρήσεις και δεν υφίστανται ή δεν αναμένονται ανταγωνιστικές δραστηριότητες, ο σχεδιασμός πρέπει να έχει κατευθυντήριο χαρακτήρα και να αφορά:

α) Σε γενικές αρχές διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου με στόχο την εμπέδωση ενός συγκεκριμένου αναπτυξιακού οράματος.

β) Σε γενικές αρχές διαχείρισης που αναφέρονται στη ρύθμιση τομεακών ζητημάτων και στην ολοκληρωμένη διαχείριση των θαλάσσιων χώρων.

γ) Σε παρεμβάσεις και σχεδιασμούς με μακροπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης με στόχο τον προσδιορισμό των επιθυμητών κοινωνικών πρακτικών και διαδικασιών.

δ) Στον σχεδιασμό και τη χωροθέτηση παρεμβάσεων και υποδομών που αναφέρονται στην άυλη διάσταση του χώρου και τείνουν να έχουν ελαστικό χαρακτήρα.

ε) Κατά περίπτωση, σε περιοχές που έχουν ιδιαίτερο περιβαλλοντικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, να έχει κανονιστικό χαρακτήρα.

B2. Συμμετοχικές διαδικασίες και διαδικασίες διαβούλευσης

Για την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού είναι απαραίτητη η ουσιαστική εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού, καθώς και η διαβούλευση μεταξύ των αρμόδιων φορέων. Όπως προβλέπεται και στο άρθρο 9 του ν. 4546/2018 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» και άλλες διατάξεις» (Α' 101), τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια πρέπει να διαμορφώνονται με τη δημόσια συμμετοχή μέσω πληροφόρησης όλων των ενδιαφερόμενων μερών και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τις αρχές και το κοινό από το πρώιμο κίονας στάδιο του σχεδιασμού και της ανάπτυξής τους. Ειδικότερα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συνεργασία μεταξύ αρμόδιων Υπουργείων, οργανισμών, πανεπιστημίων, ερευνητικών φορέων, επαγγελματικών ενώσεων και συλλόγων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και ομάδων πολιτών. Επίσης, για τη λήψη πρακτικών και εφαρμόσιμων αποφάσεων πολιτικής, είναι σκόπιμη και η θεσμοθέτηση συνεργασιών με ορισμό διευθυντικών επιτροπών με συντονιστή φορέα και εστιακά σημεία επαφής για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των συνεργασιών αυτών. Επίσης, η συνεργασία Υπουργείων με φορείς πολιτών και μη κυβερνητικές οργανώσεις κρίνεται απαραίτητη για την καλύτερη εφαρμογή πολιτικών μέσω της συναίνεσης, αλλά και διευκολύνει τη συνέργεια πολιτικών με συναφείς στόχους.

1. Στο περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο σχεδιασμού υιοθετούνται συμμετοχικές διαδικασίες σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές ιδιαιτερότητες και το ενδιαφέρον σχετικών φορέων και δρώντων. Η εμπλοκή των καθημερινών χρηστών του χώρου στις διαδικασίες σύνταξης και εφαρμογής του σχεδιασμού μπορεί να συνεισφέρει πολύτιμες πληροφορίες, οι οποίες μπορούν να προκύψουν μόνο από την τοπική εμπειρική γνώση των ζητημάτων. Με μια σειρά εργαλείων μπορεί να διασφαλισθεί η μέγιστη συμμετοχικότητα, όπως είναι ημερίδες

ενημέρωσης, πλατφόρμες συμμετοχικής χαρτογράφησης και εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού.

2. Σε εθνικό και διαπεριφερειακό επίπεδο σχεδιασμού, προβλέπονται διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης. Καθίσταται αναγκαία η εγκαθίδρυση ενός πλαισίου διαβούλευσης ανάμεσα στους φορείς της κεντρικής και της αποκεντρωμένης διοίκησης, καθώς και της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, ανάλογα με τη χωρική κλίμακα του σχεδιασμού.

3. Εκτός από τη διαδικασία συμμετοχής, είναι απαραίτητη η πλήρης και ευρεία ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων μερών σε όλες τις κλίμακες σχεδιασμού με σαφή και διαφανή τρόπο.

B3. Προσδιορισμός κατάλληλου φορέα και κατάλληλου επιπέδου εφαρμογής

Το ζήτημα διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου εμφανίζει σημαντικές ιδιαιτερότητες σχετικά με την επιλογή του κατάλληλου φορέα και του κατάλληλου επιπέδου εφαρμογής, αφού ο χαρακτήρας του διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με την κλίμακα σχεδιασμού. Η ροή της πληροφορίας μεταξύ της κεντρικής και της αποκεντρωμένης διοίκησης παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα σε ζητήματα διαχείρισης χώρου να υιοθετούνται, συχνά, ανταγωνιστικές ή και αντιφατικές πρακτικές από τα διάφορα επίπεδα διοίκησης.

1. Η ΕΧΣΘΧ, εφαρμόζοντας την αρχή της ενεργού επικουρικότητας, προτείνει τη λειτουργική συνάρθρωση των αρμοδιοτήτων, μεταξύ της κεντρικής και της αποκεντρωμένης διοίκησης.

2. Επιπροσθέτως, η φύση των ζητημάτων που ανακύπτουν απαιτεί λύσεις σε εθνικές ή σε διαπεριφερειακές κλίμακες που υπερβαίνουν συχνά τα εθνικά σύνορα και δημιουργούν την ανάγκη σύνταξης και λειτουργίας διεθνών δικτύων και οργανισμών.

3. Σε κεντρικό επίπεδο, αρμόδιο Υπουργείο για τη σύνταξη και εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ και του ΘΧΣ είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Συγκεκριμένα, αρμόδια είναι η Γενική Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού σε συνεργασία με συναρμόδιες Διευθύνσεις και Υπηρεσίες, καθώς και τα κατά περίπτωση συναρμόδια Υπουργεία. Στο πλαίσιο αυτό αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα διασφάλισης της συνοχής της ΕΧΣΘΧ με τους στόχους και τις επιλογές των εθνικών και περιφερειακών χωροταξικών πολιτικών.

4. Η ΕΧΣΘΧ προτείνει τη δημιουργία δομής Παρατηρητηρίου στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο θα ισοδυναμεί με Μηχανισμό Παρακολούθησης και Αξιολόγησης δεδομένων, τάσεων, επιπτώσεων, θα εισηγείται προτάσεις, θα συγκροτείται με συνεπή περιγραφή των αρμοδιοτήτων του, θα τεθεί σε λειτουργία με υπουργική απόφαση, και θα έχει ως στόχους:

- Την παρακολούθηση των εξελίξεων στον θαλάσσιο σχεδιασμό με την υιοθέτηση δεικτών, μηχανισμών διαρκούς αξιολόγησης και διαφανών διαδικασιών που θα επιτρέπουν τις απαραίτητες αναπροσαρμογές, καθώς και τη δημιουργία ενιαίας πολυθεματικής βάσης γεωχωρικών δεδομένων που αφορούν τον θαλάσσιο χώρο. Επιπλέον, προτείνεται η συγκέντρωση όλων των ανοιχτών διαθέσιμων δεδομένων (από ερευνητικούς φορείς και

πανεπιστήμια, μη κυβερνητικές οργανώσεις) που έχουν συλλεχθεί στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων που σχετίζονται με τη Στρατηγική και η αξιοποίησή τους προς όφελος της.

- Την επίβλεψη και τον συντονισμό της συνεργασίας μεταξύ θεσμικών οργάνων.

Γ. Αρχές που αφορούν στην εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ)

Γ1. Διασφάλιση συνοχής μεταξύ χερσαίου χωροταξικού σχεδιασμού και ΘΧΣ

Αντικείμενο της ΕΧΣΘΧ αποτελούν μόνο οι θαλάσσιες δραστηριότητες και οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης. Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζει ότι οι χερσαίες και ειδικά οι παράκτιες δραστηριότητες έχουν άμεσο αντίκτυπο στις θαλάσσιες περιοχές και αντιστρόφως. Οι παράκτιες ζώνες αποτελούν τον μεταβατικό χώρο μεταξύ της θάλασσας και της ενδοχώρας και ως εκ τούτου η ρύθμιση των δραστηριοτήτων τους πρέπει να βρίσκεται σε σύμπνοια με τις επιλογές και τους στόχους του ΘΧΣ. Οι παράκτιες ζώνες αναγνωρίζονται ως περιοχές στρατηγικής σημασίας, με ιδιαίτερη οικολογική και οικονομική αξία. Σε εθνική κλίμακα πρέπει να διασφαλιστεί η συνέργεια μεταξύ του ΘΧΣ και των εθνικών πολιτικών, όπως αυτές έχουν θεσμοθετηθεί στα αντίστοιχα πλαίσια.

Γ2. Ενσωμάτωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του ΘΧΣ

Ο ΘΧΣ καλείται να αναπτυχθεί και να επιτύχει τους στόχους του σε ένα δυναμικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Επομένως, πρέπει να ενσωματώσει διαφανείς μηχανισμούς τακτικής παρακολούθησης, αξιολόγησης και αναθεώρησης των στόχων και των διαδικασιών του.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΘΧΣ πρέπει να διαθέτει ευέλικτους μηχανισμούς ώστε να:

α) Ενσωματώνει με συστηματικό τρόπο τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στην κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική και περιβαλλοντική υφιστάμενη κατάσταση μέσα από τη θέσπιση μηχανισμών διαρκούς παρακολούθησης,

β) αξιολογεί τα αποτελέσματα του σχεδιασμού μέσω της εφαρμογής κατάλληλα επιλεγμένων ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών και

γ) αναθεωρεί, χωρίς αγκυλώσεις, σχεδιασμούς και προβλέψεις που δεν είναι επιτυχείς, χωρίς να αποκλίνει από μακροπρόθεσμες στοχοθετήσεις.

Γ3. Βάσεις δεδομένων και πληροφόρησης

Ο εκσυγχρονισμός της διαδικασίας διαμόρφωσης και εφαρμογής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ) μέσω της χρήσης μιας ανοικτής ενιαίας θεματικής βάσης γεωχωρικής πληροφορίας, που θα προσανατολίζεται και στη χαρτογραφική απεικόνιση, κοινωνικών και οικονομικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών δεδομένων αποτελεί προϋπόθεση και ανάγκη για την επιτυχή σύνταξη και εφαρμογή του ΘΧΣ. Η χρήση σύγχρονων μέσων έρευνας και τεκμηρίωσης, όπως η βάση γεωχωρικής πληροφορίας, μπορούν να αποτελέ-

σουν τη βέλτιστη επιλογή για τη συλλογή και διαχείριση μεγάλου όγκου πληροφορίας. Είναι αναγκαίο οι βάσεις γεωχωρικής πληροφορίας να μπορούν να παρέχουν διαβαθμισμένη πληροφορία σύμφωνα με τις κλίμακες εφαρμογής του ΘΧΣ (εθνική, διαπεριφερειακή, υποπεριφερειακή). Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη η δέσμευση της χώρας μας για τη συλλογή δεδομένων αλιείας και περιβαλλοντικών δεικτών όπως απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 2017 σχετικά με τη θέσπιση ενωσιακού πλαισίου για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας και τη στήριξη όσον αφορά τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις για την κοινή αλιευτική πολιτική και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 199/2008 του Συμβουλίου και από τον ν. 3983/2011 «Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 και άλλες διατάξεις» (Α' 144). Επιπλέον, προτείνεται η πρόβλεψη της συγκέντρωσης όλων των ανοικτών διαθέσιμων δεδομένων (από ερευνητικούς φορείς και πανεπιστήμια, μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν συλλεγεί στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων) που σχετίζονται με τη Στρατηγική και η αξιοποίησή τους προς όφελός της.

Γ4. Η διασυνοριακή συνεργασία

1. Η διασυνοριακή συνεργασία κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και τη διαχείριση του θαλάσσιου χώρου. Διασφαλίζονται η ανάπτυξη κοινών προτύπων και διαδικασιών και η σύνταξη καλύτερης ποιότητας σχεδίων διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου. Κράτη μέλη με παρακείμενες ή αντικείμενες ακτές οφείλουν να συνεργάζονται με βάση το διεθνές δίκαιο, το ενωσιακό δίκαιο και αξιοποιώντας υφιστάμενες διεθνείς πρωτοβουλίες.

2. Η συνεργασία των κρατών πρέπει να επιδιώκεται μέσω:

α) των υφιστάμενων περιφερειακών θεσμικών δομών συνεργασίας β) των δικτύων ή δομών των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, γ) άλλων συμβατικών μεθόδων και δ) της ενεργειακής διπλωματίας, που προωθεί το Υπουργείο Εξωτερικών (π.χ. τριμερή, τετραμερή σχήματα)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 5

Κατευθύνσεις

Α. Κατευθύνσεις για τα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα, τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές Natura 2000 και τις περιοχές όπου εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία για την προστασία της βιοποικιλότητας και τα κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών

1. Οι Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (ΘΠΠ) συνιστούν το πιο γνωστό και αποτελεσματικό εργαλείο για την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Απαιτείται, ωστόσο, μια αρκετά ευρύτερη προοπτική που θα περιλαμβάνει όχι μόνον τις ΘΠΠ, αλλά και όλες τις περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας για την αποτελεσματικότερη θαλάσσια διαχείριση.

2. Η χρήση χωρικών και χρονικών κανονιστικών ρυθμίσεων για συγκεκριμένες περιοχές και η προσεκτική διαχείριση της χωρικής κατανομής ανταγωνιστικών θαλάσσιων δραστηριοτήτων μπορεί να συμπληρώσουν σε μεγάλο βαθμό τα σχέδια διαχείρισης των ΘΠΠ με στόχο:

α) Να αποτελέσει έναν από τους βασικούς παράγοντες στην προσπάθεια για την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των υδάτων της ελληνικής επικράτειας,

β) να μεριμνήσει για την αποφυγή αρνητικών συνεπειών των θαλασσιών δραστηριοτήτων εντός οικοτόπων προτεραιότητας,

γ) να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές συνέπειες εντός περιοχών σημαντικής οικολογικής αξίας.

3. Στο πεδίο της λήψης αποφάσεων, προτεραιότητα δίνεται στις στρατηγικές αποφυγής των αρνητικών συνεπειών που σημαίνει χωροθέτηση δραστηριότητας σε περιοχή όπου η πίεση που θα δημιουργηθεί δεν θα έχει επίπτωση σε ευαίσθητα οικοσυστήματα. Η μέθοδος αυτή συνιστά την πλέον οικονομικά αποδοτική, μακροπρόθεσμη προσέγγιση, ελαχιστοποιεί ή εξαλείφει νομικούς κινδύνους και προσφέρει ένα σταθερό και ασφαλές επενδυτικό πλαίσιο.

4. Οι δραστηριότητες, μεταξύ άλλων, που αποτελούν πιέσεις για τις ΘΠΠ περιλαμβάνουν τις αποθέσεις επικίνδυνων ουσιών, τις απορρίψεις αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των μολυσμένων ιζημάτων από βυθοκόρηση, την υποθαλάσσια ηχορύπανση και τη γεωμορφολογική υποβάθμιση των ενδιατημάτων, λόγω βυθοκόρησης και εξαγωγής άμμου και αμμοχάλικου.

5. Η διασφάλιση της συμβατότητας ανάμεσα στους στόχους προστασίας και την οικονομική ανάπτυξη μπορεί να καταδείξει ότι οι επιπτώσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων μπορούν να αποφευχθούν ή να αμβλυνθούν επαρκώς μέσω στοχευμένων κανονισμών και ρυθμίσεων. Οι θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές συνήθως ανταγωνίζονται με πολλούς οικονομικούς τομείς για την εξεύρεση χώρου, ενώ θα μπορούσαν να επιτύχουν συνέργειες με ορισμένους από αυτούς. Η συμβατότητα των ΘΠΠ με τις θαλάσσιες δραστηριότητες μπορεί να διασφαλιστεί μόνο όταν εφαρμοστούν και λειτουργήσουν αποτελεσματικά στόχοι προστασίας, μέτρα και σχέδια διαχείρισης των ΘΠΠ, καθώς και όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία της θεσμικής τους προστασίας μέσω των προεδρικών διαταγμάτων.

Β. Κατευθύνσεις για την άμυνα και την εθνική ασφάλεια

Στις περιοχές που λαμβάνουν χώρα στρατιωτικές δραστηριότητες δεν θα χωροθετηθούν χρονικά άλλες δραστηριότητες. Σε κάθε περίπτωση, οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να ασκούνται, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε θαλάσσιου περιβάλλοντος, στο οποίο λαμβάνουν χώρα και οι πιθανές αρνητικές συνέπειές τους σε αυτό, σε συνεργασία με τους σχετικούς αρμόδιους φορείς.

Το Πολεμικό Ναυτικό (ΠΝ), εκ της αποστολής του και σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, όταν υφίστανται

επιχειρησιακοί λόγοι εθνικού ενδιαφέροντος αναλαμβάνει τις αναγκαίες δράσεις αλλά πάντα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

α. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3983/2011 (Α' 144), οι δραστηριότητες με αποκλειστικό σκοπό την άμυνα ή την εθνική ασφάλεια αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου. Ωστόσο, οι αρμόδιες εμπλεκόμενες αρχές οφείλουν να προσπαθούν να εξασφαλίζουν ότι, στο μέτρο που είναι λογικό και εφικτό, οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούνται κατά τρόπο συμβατό με τους στόχους του νόμου.

β. Σύμφωνα με την αναθεωρημένη Περιβαλλοντική - Ενεργειακή Πολιτική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Δεκέμβριος 2020) κάθε θαλάσσια στρατιωτική δραστηριότητα πρέπει να υλοποιείται μέσα από τις θεσπισμένες διαδικασίες με τη λήψη της τεκμηριωμένης απόφασης από τις αρχές σχεδιασμού των επιχειρήσεων.

Γ. Κατευθύνσεις για τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και τα υποθαλάσσια έργα για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

1. Οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με την εξεύρεση κατάλληλων περιοχών για την εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων οφείλουν να αντανακλούν αναπτυξιακές προτεραιότητες και να στοχεύουν στην αποφυγή εγκατάστασής τους εντός οικολογικά ευαίσθητων προστατευόμενων περιοχών και θεσμοθετημένων ενάλιων αρχαιολογικών χώρων, παράκτιων τοπίων θεσμοθετημένης αξίας, καθώς και περιοχών θεωρούμενων ως οικονομικών πόρων. Οι εξελίξεις στον τομέα της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας οφείλουν να είναι συμβατές με τις απαιτήσεις διατήρησης της φύσης της ΕΕ και με τη λοιπή συναφή ευρωπαϊκή νομοθεσία, να μην τίθενται σε ευπαθείς θαλάσσιες και χερσαίες φυσικές περιοχές όπως αυτές προσδιορίζονται από το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών (ICZM Protocol) της Σύμβασης της Βαρκελώνης, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται οι παραλίες και οι θίνες, τηρώντας τις ισχύουσες αρχές προστασίας των ειδικών παράκτιων οικοσυστημάτων, των τοπίων και της γεωμορφολογίας των παράκτιων ζωνών.

2. Για την εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων εντός των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα σχετικά Σχέδια Διαχείρισης και οι δυνητικές επιπτώσεις κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου, καθώς και να ληφθούν υπόψη πιθανές αρνητικές συνέπειες στην άμυνα και την εθνική ασφάλεια.

Δ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τη βυθοκόρηση και απόληψη αδρανών υλικών φυσικών αποθέσεων

1. Η εκθάθυνση διαύλων πλεύσης των πλοίων ή η εξαγωγή αμμοχάλικου και άμμου για τη δημιουργία ή τον εμπλουτισμό αμμουδιών συνιστούν ανθρώπινες δραστηριότητες που πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με τις πιθανές επιπτώσεις τους εντός των τόπων όπου πραγματοποιούνται και σε ορισμένες περιπτώσεις σε σχέση με την πιθανότητα διάβρωσης της ακτής. Τα έργα

βυθοκόρησης δύνανται να επιφέρουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην ισορροπία των παράκτιων οικοσυστημάτων οπότε και πρέπει να απαγορεύονται, ενώ πρέπει να αξιολογούνται ειδικές περιπτώσεις (π.χ. αποκατάσταση ωφέλιμων εδαφών σε υφιστάμενες λιμενικές εγκαταστάσεις), σύμφωνα με τις οποίες η διενέργεια βυθοκόρησης συνιστά επί της ουσίας σημαντικό μέτρο πρόληψης ατυχημάτων και αποφυγής ρύπανσης.

2. Κατά τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων βυθοκόρησης και απόληψης αδρανών υλικών, εκτός των βενθικών ενδιαιτημάτων, πρέπει να ληφθεί υπόψη η απόσταση της δραστηριότητας (περιοχή βυθοκόρησης ή απόληψης) από την ακτή ώστε να μην προκαλείται διάβρωση σε αυτήν. Προτείνεται η χωροθέτηση δραστηριοτήτων που αφορούν τη βυθοκόρηση και απόληψη αδρανών υλικών και οι δραστηριότητες όδευσης υποβρύχιων καλωδίων να αποφεύγονται σε περιοχές με σημαντικά βενθικά ενδιαιτήματα.

Ε. Κατευθύνσεις αναφορικά με τις θαλάσσιες οδούς και τη ναυτιλία

Για την πρόληψη των επιπτώσεων των θαλάσσιων μεταφορών απαιτούνται:

α) Η χρήση εργαλείων που παρέχει ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός, όπως, ενδεικτικά, οι ιδιαίτερα ευαίσθητες θαλάσσιες περιοχές, οι περιοχές πλήρους αποκλεισμού διακίνησης επικίνδυνων φορτίων, οι περιοχές προς αποφυγή και τα συστήματα διαχωρισμού της θαλάσσιας κυκλοφορίας, προκειμένου να προστατευτούν: i) οι ΘΠΠ, ii) οι περιοχές με χωροθετημένες εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας, iii) οι περιοχές με στρατηγικού χαρακτήρα τουριστική δραστηριότητα, iv) οι περιοχές με ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους και v) άλλες ευαίσθητες περιοχές από τους κινδύνους των ατυχημάτων ναυσιπλοΐας. Σχετικά με τις διασυνοριακές ΘΠΠ, η χώρα οφείλει να συμμετέχει ενεργά στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (ΙΜΟ) και να συμμετέχει σε δράσεις σε επίπεδο ΙΜΟ όπου κρίνεται σκόπιμο και οι οποίες μπορεί να αφορούν στα συστήματα χάραξης διαδρομών και ιδιαίτερα ευαίσθητων θαλάσσιων περιοχών (PSSA).

β) Η εφαρμογή χωροταξικών εργαλείων που μπορούν να αποτρέψουν τις επιπτώσεις που προκαλεί η αγκυροβολία των πλοίων, μέσω θεσμοθέτησης ζωνών μηδενικής αγκυροβολίας και μέσω χωρισμού των περιοχών σε ζώνες.

γ) Η επιβολή χωροταξικών περιορισμών, όπως απαγόρευση της διαμετακόμισης επικίνδυνων εμπορευμάτων μέσω περιβαλλοντικά σημαντικών θαλάσσιων περιοχών, προκειμένου να προληφθεί η πρόκληση σοβαρών ατυχημάτων ή χρήση τεχνικών λύσεων για την πρόληψη των συγκρούσεων με κητώδη. Επιπλέον, οι αρχές οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα ώστε να εφαρμόζεται η Σύμβαση Διαχείρισης Υδάτων Έρματος, μέσω της πραγματοποίησης επιθεωρήσεων και της παρακολούθησης.

δ) Η υλοποίηση δράσεων για την παρακολούθηση και την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, που μπορούν να περιλαμβάνουν συντονισμένα συστήματα διακυβέρνησης και καινοτόμες μεθόδους επιτήρησης. Η συμμετοχή σε συντονισμένα σχέδια έκτακτης ανάγκης και αντιμετώπι-

σης πετρελαιοκηλίδων και άλλων συμβάντων ρύπανσης είναι απαραίτητη σε διασυνοριακό, περιφερειακό και υπόπεριφερειακό επίπεδο.

Λαμβάνονται πάντα υπόψη οι ιδιαιτερότητες περιοχών/ζωνών που άπτονται της εθνικής ασφάλειας (π.χ. Ναυτικά Παρατηρητήρια, λοιπές εγκαταστάσεις Πολεμικού Ναυτικού).

ΣΤ. Κατευθύνσεις αναφορικά με την αλιεία

1. Δεδομένης της σημασίας και των επιπτώσεων της επαγγελματικής και της μικρής παράκτιας αλιείας για τις ελληνικές θάλασσες, απαιτείται ισχυρός συντονισμός από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και τους αντίστοιχους φορείς για τη σύνταξη χωροταξικού πλαισίου με στόχο την αποφυγή ή τον μετριασμό των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στην ανθεκτικότητα και στην παραγωγικότητα των ελληνικών θαλασσών.

2. Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός οφείλει να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της αλιευτικής δραστηριότητας με τη λήψη περιβαλλοντικών και κοινωνικών μέτρων, όπως ενδεικτικά:

α) Εφαρμογή εργαλείων διαχείρισης, όπως χωρικοί περιορισμοί στα είδη και το μέγεθος των εργαλείων, περιορισμός της αλιευτικής δραστηριότητας, εποχιακές απαγορεύσεις αλιείας, κ.λπ., με στόχο την αποφυγή μη αντιστρέψιμων επιπτώσεων για τους θαλάσσιους πόρους και τα ευάλωτα θαλάσσια είδη.

β) Υποστήριξη του αποκλεισμού των αλιευτικών δραστηριοτήτων με συρόμενα εργαλεία σε περιοχές με θεσμοθετημένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους.

γ) Απαγόρευση της αλιείας με συρόμενα εργαλεία σε κηρυγμένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους, εφόσον αφορούν σε μεγάλη έκταση. Η αλιεία επιτρέπεται, όμως, στην περίπτωση αυτή, εφόσον χρησιμοποιούνται τα λοιπά εργαλεία.

δ) Υποστήριξη λήψης μέτρων για τη χρήση περισσότερο επιλεκτικών εργαλείων, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα για τα τεχνικά μέτρα στο Κεφάλαιο VI του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 σχετικά με τη διατήρηση αλιευτικών πόρων και την προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω τεχνικών μέτρων, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2019/2006, (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, (ΕΕ) 2016/1139, (ΕΕ) 2018/973, (ΕΕ) 2019/472 και (ΕΕ) 2019/1022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 894/97, (ΕΚ) αριθ. 850/98, (ΕΚ) αριθ. 2549/2000, (ΕΚ) αριθ. 254/2002, (ΕΚ) αριθ. 812/2004 και (ΕΚ) αριθ. 2187/2005 του Συμβουλίου.

ε) Ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των αλιευτικών δραστηριοτήτων και των εργαλείων στους ευάλωτους οικοτόπους.

Ζ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τις υδατοκαλλιέργειες

1. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του τομέα της υδατοκαλλιέργειας, απαιτούνται συντονισμένος θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός και υιοθέτηση της οικοσυστημικής προσέγγισης.

2. Η άσκηση της υδατοκαλλιέργειας στην Ελλάδα οφείλει να τελεί σε συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία

και τις ευρωπαϊκές οδηγίες, κατά τη θέσπιση νομικών πλαισίων που προάγουν βιώσιμες και υπεύθυνες πρακτικές. Μεγαλύτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη βιολογική υδατοκαλλιέργεια και στην εφαρμογή προγραμμάτων πιστοποίησης.

3. Στις Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (ΘΠΠ) δεν απαγορεύονται φάρμες θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας, εφόσον δεν επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στις χαρακτηρισμένες ως προστατευόμενες περιοχές και εφόσον η άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας προκύπτει από τα Σχέδια Διαχείρισης των ΘΠΠ. Δεν χωροθετούνται ιχθυοκαλλιέργειες με κλωβούς σε περιοχές με σημαντικά λιβάδια θαλάσσιας βλάστησης, κοραλλιογενείς σχηματισμούς ή/και σημαντικούς οικότοπους. Οικότοποι που είναι ευαίσθητοι στην απόρριψη οργανικής ύλης δεν είναι κατάλληλοι για την εγκατάσταση ιχθυοκαλλιεργειών ή οστρακοκαλλιεργειών. Ομοίως δεν χωροθετούνται ιχθυοκαλλιέργειες με κλωβούς σε περιοχές αναπαραγωγής ιχθύων και περιοχές συγκέντρωσης γόνου.

4. Η χωροθέτηση υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων που αφορά ξενικά είδη πρέπει να υπόκειται σε αυστηρή ρύθμιση και να αποφεύγεται εντός των ΘΠΠ.

Για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου της 11ης Ιουνίου 2007 για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και είναι σε ισχύ, σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. 1333/153983/8.11.2018 (Β' 5158) κοινή υπουργική απόφαση.

Η. Κατευθύνσεις για τον θαλάσσιο τουρισμό και τις συναφείς δραστηριότητες αναψυχής

1. Ο ΘΧΣ συμβάλλει στη ρύθμιση των δραστηριοτήτων του τουρισμού κρουαζιέρας και του yachting με στόχο τη μείωση στον ελάχιστο δυνατό βαθμό του κινδύνου ατυχημάτων και τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων αυτών στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές και στους θαλάσσιους χώρους που χρήζουν ειδικού καθεστώτος διαχείρισης.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω κατευθύνσεις χωροταξικής ρύθμισης:

α) Εφαρμογή αυστηρού περιορισμού και εφαρμογή ουδέτερων ζωνών ως προς την ελάχιστη απόσταση πλεύσης, πρόσδεσης ή ελλιμενισμού των κρουαζιεροπλοίων από τα όρια θεσμοθετημένων ΘΠΠ, θεσμοθετημένων ενάλιων αρχαιοτήτων ή άλλων θαλάσσιων χώρων με ειδικό καθεστώς προστασίας.

β) Ρύθμιση της χορήγησης άδειας ναυσιπλοΐας σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο ενημερωμένης διαδικασίας, με τη στενή συμμετοχή των υπευθύνων διαχείρισης των ΘΠΠ για τον περιορισμό των κινδύνων.

γ) Χρήση ειδικών εργαλείων θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, όπως είναι οι Ιδιαίτερα Ευαίσθητες Θαλάσσιες Περιοχές (PSSA), του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ), ώστε να αποτρέπονται ατυχήματα και οι συνακόλουθες περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους.

δ) Προσδιορισμός χωροταξικής στρατηγικής για τη ναυσιπλοΐα αναψυχής σε εθνικό επίπεδο, που θα διασφαλίζει τη βιώσιμη χρήση της θάλασσας, θα αντιμετω-

πίζει τις συγκρούσεις μεταξύ της ναυσιπλοΐας αναψυχής και άλλων χρηστών, θα δημιουργεί ένα στρατηγικό όραμα για τις μαρίνες, θα σχεδιάσει περιοχές αγκυροβόλησης και θα αντιμετωπίζει το θέμα της ρύπανσης και των υπολοίπων επιπτώσεων.

ε) Ανάπτυξη συστήματος κατανομής θέσεων ελλιμενισμού (berth allocation) που διασφαλίζει την κατανομή ελλιμενισμού (διαχείριση ροής προσεγγίσεων) κρουαζιερόπλοίων

2. Επιπλέον, η διασφάλιση διακρατικών συνεργασιών είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου να:

α) προαχθούν, μέσω περιφερειακών κανονισμών, αυστηρότεροι έλεγχοι των ατμοσφαιρικών ρύπων που προκαλεί ο τομέας της κρουαζιέρας.

β) δημιουργηθούν, να υιοθετηθούν και να εφαρμοστούν άμεσα, βελτιωμένοι κανόνες ρύθμισης των δραστηριοτήτων του τομέα κρουαζιέρας σε σχέση με την προστασία των θαλάσσιων, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης, μέσω συγκεκριμένου περιφερειακού σχεδίου δράσης.

3. Η χωροθέτηση καταδυτικών πάρκων προβλέπεται ιδιαίτερα σε περιοχές που διαθέτουν αξιόλογο φυσικό πλούτο ή στοιχεία ειδικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις και περιορισμούς που ορίζει η σχετική νομοθεσία.

Θ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους

Για την προστασία του ενάλιου πολιτιστικού περιβάλλοντος, τίθενται περιορισμοί και απαγορεύσεις για την άσκηση ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στον θαλάσσιο χώρο όπου εντοπίζονται οι αρχαιολογικές θέσεις. Ειδικά για ενάλιες αρχαιολογικές τοποθεσίες λαμβάνονται ειδικά μέτρα προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης με στόχο την ανάπτυξη του καταδυτικού και πολιτιστικού τουρισμού στο πλαίσιο παροχής καταδυτικών υπηρεσιών αναψυχής, αλλά και της σχετικής αρχαιολογικής και επιστημονικής έρευνας και προβολής τους.

Ι. Κατευθύνσεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - Θαλάσσια αιολικά πάρκα - Θαλάσσια επιχειρηματικά πάρκα για τους οργανωμένους υποδοχείς στον θαλάσσιο χώρο

1. Στις Ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί Γαλάζιας Ανάπτυξης και Γαλάζιας Ενέργειας γίνεται σαφές ότι η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ με εγκατάσταση θαλάσσιων αιολικών πάρκων και έργων αξιοποίησης ωκεάνιας/κυματικής ενέργειας, αποτελεί βασική επιδίωξη μέχρι το έτος 2050.

2. Στο πλαίσιο του άμεσου σχεδιασμού επιδιώκεται η χωροθέτηση υπεράκτιων πλωτών αιολικών πάρκων και πλωτών φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων σε κατάλληλους οργανωμένους υποδοχείς. Στον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό επιδιώκεται η χωροθέτηση: α) εγκαταστάσεων αξιοποίησης της κυματικής και παλιρροϊκής ενέργειας, β) εγκαταστάσεων προσανατολισμένων στην εμπορική αξιοποίηση αλγών για παραγωγή βιοκαυσίμων.

3. Επιδιώκεται η χωροθέτηση Καινοτόμων Θαλάσσιων Επιχειρηματικών Πάρκων Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ) που αναπτύσσονται στον θαλάσσιο χώρο.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΧΕΡΣΑΙΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Άρθρο 6

Σχέση μεταξύ Θαλάσσιου και Χερσαίου
Χωρικού Σχεδιασμού

Η απαίτηση να λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις ξηράς - θάλασσας κατά την κατάρτιση, αξιολόγηση και εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού καταδεικνύει την ανάγκη, να προδιαγράφεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο συμμόρφωσης και συμβατότητας με τον υφιστάμενο χωροταξικό σχεδιασμό, καθώς και με τις προτεραιότητες για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις και τις ενωσιακές απαιτήσεις.

Άρθρο 7

Γενικό πλαίσιο εναρμόνισης του Θαλάσσιου
Χωροταξικού Σχεδιασμού με τα
θεσμοθετημένα Χωροταξικά Πλαίσια

1. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια ευθυγραμμίζονται και αλληλοεπιδρούν με τα θεσμοθετημένα Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού που καθορίζουν την πολιτική σχεδιασμού του χερσαίου χώρου, συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου χώρου.

2. Η ανάπτυξη υποδομών και δραστηριοτήτων στον θαλάσσιο χώρο ορίζεται από τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια με αναφορά στην ΕΧΣΟΧ.

3. Στην περίπτωση δραστηριοτήτων με ταυτόχρονη ανάπτυξη υποδομών στον χερσαίο και στον θαλάσσιο παράκτιο χώρο, τα αντίστοιχα χωρικά πλαίσια και οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν την ολιστική προσέγγιση και διαχείριση του παράκτιου χώρου (χερσαίο και θαλάσσιο τμήμα) σύμφωνα με τις αρχές του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης.

Άρθρο 8

Διαχείριση επιπτώσεων από την εφαρμογή του
Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

1. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια θα λαμβάνουν υπόψη τόσο τις πιθανές επιπτώσεις από μεμονωμένες δραστηριότητες όσο και τις σωρευτικές επιπτώσεις από την ταυτόχρονη ανάπτυξη διαφορετικών δραστηριοτήτων σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

2. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις στις θαλάσσιες περιοχές και στα αντίστοιχα κατ' επέκταση χερσαία τμήματα, από την εφαρμογή των προτάσεων των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων, πρέπει να προσδιορίζονται και να αξιολογούνται από τις σχεδιαστικές αρχές κατά τη διαδικασία εκπόνησης των σχεδίων και την εκπόνηση και έγκριση των σχετικών ΣΜΠΕ.

3. Η αξιολόγηση θα λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της θαλάσσιας περιοχής και τη συμβατότητα των προτεινόμενων δραστηριοτήτων με υφιστάμενες ή προγραμματισμένες δραστηριότητες εντός της ίδιας θαλάσσιας χωρικής ενότητας ή υποενότητας καθώς και στο αντίστοιχο χερσαίο τμήμα.

Άρθρο 9

Μηχανισμός διαχείρισης και εναρμόνισης
Θαλάσσιου και Χερσαίου Χωροταξικού
Σχεδιασμού

1. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια επανεκτιμούν και εξελίσσουν, κατά περίπτωση και με την επιφύλαξη εξαιρέσεων, ενδεχόμενες υφιστάμενες κατευθύνσεις και ρυθμίσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για τον θαλάσσιο χώρο, λειτουργώντας συμπληρωματικά ως προς αυτά και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα επαναπροσδιορισμού αυτών σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες αναθεώρησης των Θαλάσσιων και Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων.

2. Η αλληλεπίδραση των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων και των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων εξασφαλίζεται μέσω συνδυημένου μηχανισμού εποπτείας και παρεμβάσεων κατά τις φάσεις εκπόνησης, εφαρμογής και αναθεώρησής τους, με στόχο την αποτελεσματική διασφάλιση της ολοκληρωμένης διαχείρισης του παράκτιου και του θαλάσσιου χώρου.

3. Ο μηχανισμός θα υποστηρίζεται από κοινή βάση δεδομένων για τη διευκόλυνση του σχεδιασμού και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Άρθρο 10

Κανόνες χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης
του θαλάσσιου χώρου στο πλαίσιο
της αλληλεπίδρασης Θαλάσσιου και
Χερσαίου Χωροταξικού Σχεδιασμού

1. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων ανεξαρτήτως του χωρικού πεδίου εφαρμογής τους (χερσαίος ή θαλάσσιος χώρος).

2. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια συντονίζονται με τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για το τμήμα που αφορά στον χερσαίο χώρο, συμπεριλαμβανομένου και του χερσαίου παράκτιου χώρου.

3. Οι κατευθύνσεις και οι κατά περίπτωση ρυθμίσεις που αφορούν στον θαλάσσιο χώρο (θαλάσσια ύδατα και θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης) και περιλαμβάνονται σε Ειδικά και Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια συντονίζονται, εξειδικεύονται και συμπληρώνονται, σε επίπεδο θαλάσσιας χωρικής ενότητας, από το οικείο Θαλάσσιο Χωροταξικό Πλαίσιο.

4. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια, κατά την κατάρτισή τους, λαμβάνουν υπόψη τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για το τμήμα που αφορά στον θαλάσσιο χώρο (θαλάσσια ύδατα και θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης), έτσι ώστε να αλληλοτροφοδοτούνται με απώτερο στόχο τη συνεκτικότητα μεταξύ του Θαλάσσιου και του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου.

5. Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια κατά την κατάρτισή τους, λαμβάνουν υπόψη τις κατευθύνσεις των θεσμοθετημένων Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων για το τμήμα που αφορά στον χερσαίο χώρο, έτσι ώστε να αλληλοτροφοδοτούνται με απώτερο στόχο τη συ-

νεκτικότητα μεταξύ του Θαλάσσιου και του Χερσαίου Χωροταξικού Σχεδιασμού.

6. Χρήσεις ή δραστηριότητες του θαλάσσιου χώρου που έχουν περιληφθεί σε εγκεκριμένα πολεοδομικά σχέδια, οι οποίες εμπίπτουν στο αντικείμενο ρύθμισης των θαλάσσιων χωροταξικών πλαισίων και συνάδουν με τους στόχους του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και της ΕΧΣΘΧ, ενσωματώνονται στα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια μέσω της διαδικασίας της ανάδρασης ακόμη και μετά από αναγκαστική τροποποίηση των πολεοδομικών σχεδίων, εφόσον αυτή απαιτείται προς τον στόχο εναρμόνισής τους με το ΘΧΣ.

7. Τροποποιήσεις των κατευθύνσεων και των κατά περίπτωση ρυθμίσεων που αφορούν στον θαλάσσιο χώρο και περιλαμβάνονται σε ένα Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο, μπορούν να επέλθουν μέσω των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων.

8. Τροποποιήσεις των κατευθύνσεων και των κατά περίπτωση ρυθμίσεων που αφορούν στον θαλάσσιο χώρο και περιλαμβάνονται σε ένα Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο, μπορούν να επέλθουν μέσω των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων, εφόσον προκύπτει τεκμηριωμένη ανάγκη κατά τη διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης ή/και στο πλαίσιο της έκθεσης αξιολόγησης της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4546/2018 (Α' 101), περί θέσπισης και εφαρμογής του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού.

9. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν ασάφειες ή αντικρουόμενες κατευθύνσεις μεταξύ διαφορετικών Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων όμορων θαλάσσιων χωρικών ενοτήτων, συγκαλείται, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α.), το οποίο γνωμοδοτεί για την άρση της ασάφειας ή αντίκρουσης. Κατόπιν, τροποποιούνται τα αντίστοιχα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια, στα σημεία που κρίθηκε απαραίτητο, σύμφωνα με τη διαδικασία με την οποία είχαν εγκριθεί.

10. Η διαδικασία της παρ. 9 ακολουθείται και σε περίπτωση ασαφειών ή αντικρουόμενων κατευθύνσεων μεταξύ ενός Θαλάσσιου Χωροταξικού Πλαισίου και ενός Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου με χωρικό επίπεδο αναφοράς την ίδια θαλάσσια χωρική ενότητα.

Άρθρο 11

Διασφάλιση διαδικασιών ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών - Κατευθύνσεις προσαρμογής του Συστήματος Χωρικού Σχεδιασμού στις υποχρεώσεις που απορρέουν στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, διεθνούς και ευρωπαϊκής κλίμακας

1. Ο σχεδιασμός και η διαχείριση των παράκτιων ζωνών πρέπει να αποσκοπούν στη διαφύλαξη και στην αειφόρο ανάπτυξή τους. Για αυτό τον λόγο απαιτείται συγκεκριμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση σε όλα τα επίπεδα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

2. Το περιεχόμενο των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων λαμβάνει υπόψη τις αρχές του Πρωτοκόλλου για

την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ), στη βάση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

3. Κατά την εκπόνηση των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ένα πλαίσιο που θα ευνοεί την υιοθέτηση μιας συντονισμένης και ολοκληρωμένης προσέγγισης σχεδιασμού στον θαλάσσιο και παράκτιο χώρο, με τη συμμετοχή τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών, οικονομικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

4. Κατά την εκπόνηση των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων περιλαμβάνεται ειδική αναφορά στην πολυπλοκότητα και την τρωτότητα των παράκτιων οικοσυστημάτων και στις αλληλεπιδράσεις των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στον παράκτιο χώρο (χερσαίο και θαλάσσιο τμήμα).

5. Επίσης διασφαλίζεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εναρμόνισης με τις προβλέψεις των Χερσαίων Χωρικών Πλαισίων και Σχεδίων, ιδίως σε σχέση με τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο χερσαίο τμήμα του παράκτιου χώρου, λαμβάνοντας υπόψη ωστόσο το γεγονός ότι ο σχεδιασμός χρήσεων γης του χερσαίου παράκτιου χώρου αποτελεί μια δυναμική διαδικασία που ρυθμίζεται κατά κανόνα από τον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Άρθρο 12

Αξιοποίηση γεωχωρικών δεδομένων

Δεδομένου του μεγάλου πλήθους των Υπουργείων που κατέχουν γεωχωρικά δεδομένα, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου Γεωχωρικών Δεδομένων σε Εθνικό Επίπεδο, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν τα πληθυσθέντα και μη συμβατά και ομογενοποιημένα μεταξύ τους γεωχωρικά δεδομένα. Είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν ή να αξιοποιηθούν γεωχωρικά δεδομένα από οποιαδήποτε έγκυρη και επίκαιρη βάση που υφίσταται ή θα διαμορφωθεί, καθώς και να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα με τυχόν νέες υποδομές και συστήματα που θα δημιουργηθούν για να εξυπηρετήσουν τους σκοπούς του σχεδιασμού, σύμφωνα και με τις προβλέψεις σχετικών με τα θέματα αυτά οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Άρθρο 13

Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια

1. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια καταρτίζονται με βάση το όραμα, τον σκοπό και τους στόχους της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ).

2. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 10 της παρούσας και λαμβάνουν υπόψη α) τις περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές παραμέτρους, β) τις αλληλεπιδράσεις ξηράς - θάλασσας, γ) ζητήματα κλιματικής αλλαγής και ασφάλειας, δ) το περιφερειακό πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων, ε) τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά

προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη, στ) στρατηγικές περιφερειακές συμβάσεις, διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές συμφωνίες και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου.

3. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών ή και διαγραμμάτων, με τα οποία παρέχονται κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης σε επίπεδο Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων και, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, ιδίως για:

α) την αποτίμηση, ανάδειξη και αξιοποίηση των ιδιαίτερων αναπτυξιακών και εν γένει χωρικών χαρακτηριστικών κάθε θαλάσσιας χωρικής ενότητας για την ισότιμη ένταξή της στον εθνικό, ενωσιακό και διεθνή χώρο,

β) τη χωρική διάρθρωση των βασικών παραγωγικών τομέων και κλάδων που χωροθετούνται στον θαλάσσιο χώρο,

γ) τη χωρική διάρθρωση των θαλάσσιων δικτύων μεταφορών και της λοιπής τεχνικής υποδομής που αναπτύσσεται στη θάλασσα,

δ) τη διάρθρωση των θαλάσσιων χωρικών ενοτήτων σε επιμέρους ζώνες ή κατηγορίες,

ε) την ανάδειξη, προβολή και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,

στ) τον προσδιορισμό ενεργών παρεμβάσεων και προγραμμάτων χωροταξικού χαρακτήρα,

ζ) την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου.

4. Τα θαλάσσια χωροταξικά πλαίσια πρέπει να διαμορφώνονται με τη δημόσια συμμετοχή μέσω πληροφόρησης και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τις αρχές και το κοινό από το πρώιμο στάδιο του σχεδιασμού τους, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 4546/2018, περί δημόσιας διαβούλευσης και συμμετοχής του κοινού. Ειδικότερα, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη συνεργασία μεταξύ αρμόδιων Υπουργείων, οργανισμών, πανεπιστημίων, ερευνητικών φορέων, επαγγελματικών ενώσεων και συλλόγων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, ομάδων πολιτών.

Άρθρο 14

Κριτήρια και προϋποθέσεις προσδιορισμού των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων Εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων

Σύμφωνα με την περ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011 (Α' 144), περί ορισμών, η θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 3983/2011 και ορίζεται με σκοπό την ευκολότερη εφαρμογή του ν. 3983/2011. Οι περιοχές αυτές οριοθετούνται με συνεκτίμηση υδρολογικών, ωκεανογραφικών, βιογεωγραφικών, περιβαλλοντικών, χωροταξικών και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών.

Η χρήση του γενικότερου όρου «θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή» αφορά σε «θαλάσσιες χωρικές ενότητες» που συνιστούν μονάδες εφαρμογής των θαλάσσιων χωροταξικών πλαισίων όπως αναλυτικά αναφέρεται στο 4ο Κεφάλαιο της παρούσας.

Α. Βασικά κριτήρια προσδιορισμού των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων

1. Η γεωπολιτική σημασία των θαλάσσιων περιοχών της χώρας

2. Η ένταξη των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων (ΘΧΠ) στο όραμα και στον σκοπό της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον θαλάσσιο χώρο (ΕΧΣΘΧ) και το συνολικό αναπτυξιακό όραμα της χώρας.

3. Η επιλογή των περιοχών εκπόνησης των ΘΧΠ, ήτοι η επιλογή των θαλάσσιων χωρικών ενοτήτων, γίνεται λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων των επιμέρους περιοχών, σε εναρμόνιση με τις στρατηγικές επιλογές της χώρας. Ακόμη αξιοποιούνται οι νέες προοπτικές που διαμορφώνονται σε διάφορους τομείς από τις εν λόγω επιλογές, αλλά και τις εξελίξεις του ευρύτερου περιβάλλοντος. Η αξιολόγηση των παραγόντων αυτών και η δυνατότητα χάραξης αποτελεσματικής στρατηγικής δεν πρέπει να έχουν ως υποδοχέα έναν κατακερματισμένο χώρο και ως εκ τούτου έναν αποσπασματικό χαρακτήρα, αλλά υλοποιούνται σε ευρύτερες Θαλάσσιες Περιοχές, τις οριζόμενες ως θαλάσσιες χωρικές ενότητες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη κρίσιμη μάζα (πληθυσμού, φάσματος οικονομικών δραστηριοτήτων, εύρους και ποικιλίας διατιθέμενων πόρων, υποδομών γνώσης και καινοτομίας, κ.ά.).

4. Το διαφορετικό αναπτυξιακό πρότυπο και οι διαφορετικού χαρακτήρα και έντασης πιέσεις στις οποίες υπόκεινται οι διαφορετικές χωρικές ενότητες στον θαλάσσιο χώρο συνιστούν στοιχεία που οριοθετούν την ανάγκη μίας διαφορετικής διαχείρισης στο πλαίσιο εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων. Ακόμη λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι διαφορετικές σημασίας, καθεστώτος προστασίας, φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι καθώς εμπεριέχουν διαφορετικές προοπτικές αξιοποίησης αλλά και κινδύνους ανά θαλάσσια χωρική ενότητα.

5. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπως αυτά αποτυπώνονται σε επιμέρους εξειδικεύσεις που αφορούν τις 11 παραμέτρους (descriptors) της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/ΕΚ), η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με τον ν. 3983/2011 (Α' 144) και ενδεχόμενους συντελεστές βαρύτητας αυτών. Η διαφοροποίηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του εν λόγω περιβάλλοντος απαιτεί μία διαφορετική αντιμετώπιση σε κάθε θαλάσσια χωρική ενότητα για τη διασφάλιση της αειφορίας και της ανθεκτικότητας των διαθέσιμων πόρων, ενταγμένη στη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας για την αξιοποίηση και προστασία του θαλάσσιου πλούτου της.

6. Ο θαλάσσιος και χερσαίος νησιωτικός χώρος της χώρας απαιτεί μία ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών κινδύνων στην περιοχή της Μεσογείου αλλά και για τη διαφορετική αντιμετώπιση της έντασης αλληλεπίδρασης του παράκτιου και θαλάσσιου χώρου στις θαλάσσιες χωρικές ενότητες ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματικότερη διαμόρφωση και υλοποίηση σχετικών πολιτικών.

7. Η αξιοποίηση των λειτουργικών σχέσεων – διασυνδέσεων μεταξύ γεωγραφικών περιοχών (νησιωτικές, παράκτιες περιοχές) του θαλάσσιου χώρου και σχετικών αντίστοιχων λειτουργικών, αναπτυξιακών ενοτήτων του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού. Η εναρμόνι-

ση των προτεινόμενων Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων με τις ήδη υπάρχουσες λειτουργικές, αναπτυξιακές, χωρικές ενότητες θα προσθέσει αξία στη μελλοντική αναπτυξιακή πορεία των εν λόγω περιοχών, αξιοποιώντας υπάρχουσες δικτυώσεις, ενισχύοντας τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των χρήσεων του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου, ανοίγοντας νέες προοπτικές σε ήδη διαμορφωμένα χωρικά και κοινωνικοοικονομικά πρότυπα.

Β. Συσχέτιση των Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων με τις στρατηγικές επιλογές εθνικού επιπέδου

Η υποδιαίρεση του θαλάσσιου χώρου σε υποπεριοχές και ο καθορισμός των ορίων των θαλάσσιων περιοχών πρέπει να στηρίζεται στην εποπτική αξιολόγηση των στρατηγικών κατευθύνσεων και των πολιτικών εθνικού επιπέδου στις χωρικές ενότητες που αυτές διαμορφώνουν. Η διάρθρωση των θαλάσσιων χωρικών ενότητων του εθνικού θαλάσσιου χώρου απαιτεί την επισκόπηση των διαφορετικών αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων και προοπτικών των επιμέρους περιοχών και τον έλεγχο των πιθανών περιορισμών που ενδέχεται να απορρέουν από τις πολιτικές εθνικού επιπέδου. Στο πλαίσιο αυτό:

1. Οι θαλάσσιες χωρικές ενότητες εκπόνησης των ΘΧΠ σχετίζονται ποιοτικά με τις βασικές προτεραιότητες και στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν τεθεί στο χωροταξικό σχεδιασμό εθνικού επιπέδου (Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και Ειδικά Χωροταξικά Πλάγια), για την ολοκληρωμένη χωρική οργάνωση και αειφόρο ανάπτυξη του εθνικού χώρου ιδίως με τα σημεία που αφορούν στους κύριους άξονες προσανατολισμού της χώρας (Εύξεινος πόντος, νότια Μεσόγειος, Ιταλία), στον προσανατολισμό των διαφορετικών θαλάσσιων χωρικών ενοτήτων και των λειτουργικών σχέσεων που αναπτύσσονται, στις πύλες-πόλους και άξονες ανάπτυξης, στις θαλάσσιες υποδομές στους λιμένες και στην πολυκεντρική και ισορροπη χωρική ανάπτυξη.

2. Οι θαλάσσιες χωρικές ενότητες εκπόνησης των ΘΧΠ συσχετίζονται ποιοτικά με τις βασικές προτεραιότητες και στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν τεθεί στο πλαίσιο των χωροταξικών πλαισίων περιφερειακού επιπέδου και που σχετίζονται με τον θαλάσσιο χώρο με εστίαση στις θαλάσσιες μεταφορές και υποδομές, στους τομείς της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας και της αλιείας, των ΑΠΕ και στον θαλάσσιο τουρισμό.

3. Οι θαλάσσιες χωρικές ενότητες συσχετίζονται με τη διάρθρωση των προστατευόμενων περιοχών NATURA του εθνικού θαλάσσιου χώρου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ενιαία και όχι αποσπασματική αντιμετώπιση των εν λόγω περιοχών μέσα σε κάθε μία από αυτές. Τελικό αποτέλεσμα της προσέγγισης αυτής αποτελεί η δημιουργία συνεκτικών και αντιπροσωπευτικών δικτύων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών εντός του εθνικού θαλάσσιου χώρου, σε αρμονική συνύπαρξη με τις υπόλοιπες σχεδιαζόμενες θαλάσσιες χρήσεις.

4. Η συμπερίληψη της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο της εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την ανάδειξη και αξιοποίησή της.

5. Με βάση τα παραπάνω καθορίζονται τέσσερις θαλάσσιες χωρικές ενότητες εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων που αφορούν στη θαλάσσια περιοχή του Ιονίου πελάγους, στην θαλάσσια περιοχή της Κρήτης και σε δύο θαλάσσιες περιοχές στο Αιγαίο Πέλαγος, σύμφωνα με την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία, τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας που αντανάκλα εθιμικό διεθνές δίκαιο, το Ελληνοτουρκικό Πρωτόκολλο του 1926, την Ιταλοτουρκική Συμφωνία και το Πρωτόκολλο του 1932 και τη διεθνή νομολογία, και αναγνωρίζοντας ότι τα νησιά έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα ηπειρωτικά εδάφη.

Γ. Καθορισμός Θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων

Ειδικότερα, ορίζονται οι Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες (περ. β της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4546/2018, Α' 101):

Θαλάσσια χωρική ενότητα 1: Περιέχει τα θαλάσσια ύδατα, τα οποία υπάγονται στην κυριαρχία της Ελληνικής Δημοκρατίας ή εντός των οποίων αυτή ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία, που περιλαμβάνονται στην υποδιαίρεση «Αιγαίο Πέλαγος - Ανατολική Μεσόγειος (Θάλασσα της Λεβαντίνης)» (παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3983/2011, Α' 144). Σε αυτή τη χωρική ενότητα έχουν θαλάσσιο μέτωπο οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, τμήμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και τμήμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Θαλάσσια χωρική ενότητα 2: Περιέχει τα θαλάσσια ύδατα, τα οποία υπάγονται στην κυριαρχία της Ελληνικής Δημοκρατίας ή εντός των οποίων αυτή ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία, που περιλαμβάνονται, κυρίως, στην υποδιαίρεση «Αιγαίο Πέλαγος - Ανατολική Μεσόγειος (Θάλασσα της Λεβαντίνης)» και σε τμήμα της υποδιαίρεσης «Ιόνιο Πέλαγος και Κεντρική Μεσόγειος» (παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3983/2011). Σε αυτή τη χωρική ενότητα έχουν θαλάσσιο μέτωπο η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, τμήμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, τμήμα της Περιφέρειας Αττικής, τμήμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου και τμήμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Θαλάσσια χωρική ενότητα 3: Περιέχει τα θαλάσσια ύδατα, τα οποία υπάγονται στην κυριαρχία της Ελληνικής Δημοκρατίας ή εντός των οποίων αυτή ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία, που περιλαμβάνονται, κυρίως, στην υποδιαίρεση «Αιγαίο Πέλαγος - Ανατολική Μεσόγειος (Θάλασσα της Λεβαντίνης)» και σε τμήμα της υποδιαίρεσης «Ιόνιο Πέλαγος και Κεντρική Μεσόγειος» (παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3983/2011). Σε αυτή τη χωρική ενότητα έχει θαλάσσιο μέτωπο η Περιφέρεια Κρήτης.

Θαλάσσια χωρική ενότητα 4: Περιέχει τα θαλάσσια ύδατα, τα οποία υπάγονται στην κυριαρχία της Ελληνικής Δημοκρατίας ή εντός των οποίων αυτή ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία, που περιλαμβάνονται στις υποδιαίρεσεις «Αδριατική Θάλασσα» και «Ιόνιο Πέλαγος και Κεντρική Μεσόγειος» (παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3983/2011). Σε αυτή τη χωρική ενότητα έχουν θαλάσσιο μέτωπο οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, τμήμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τμήμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και τμήμα της Περιφέρειας Αττικής».

Άρθρο δεύτερο

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα Πράξη ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα Πράξη να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρωθυπουργός

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Τα Μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ - ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ - ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ - ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ - ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ - ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ - ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ - ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ - ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ - ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ - ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ - ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΧΡΗΣΤΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ - ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ - ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- Β.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

